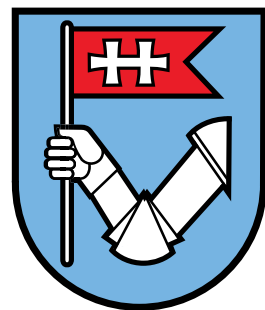

Radničné noviny

Mesačník pre všetkých, ktorí majú radi Nitra

december 2023

6. číslo / 5. ročník

4-5 Top päť opatrení
pre zelenšiu Nitra

8-9 Ako sa rozhoduje,
ktoré investície sa
urobia prioritne?

22-23 Osobnosti Nitry hovoria
o vianočných zvykoch
vo svojich domácnostiach

Šťastné a veselé Vianoce
praje všetkým Mesto Nitra

Noviny pre
slabozrakých

Krátke správy

Vianočný autobus vám spríjemní jazdu aj tento rok

Po minuloročnej úspešnej premiére sa do nitrianskych ulíc vrátil vianočný autobus. Jazdiť začal na Mikuláša, kedy ste mali možnosť odviezť sa vianočnou osemnástkou. Vianočnými svetielkami je tento rok vyzdobený štandardný 12-metrový autobus. Postupne bude nasadený na viaceré linky, aby potešil čo najviac cestujúcich. To, o ktorú linku pôjde, sa dozviete vždy deň predtým na stránke www.nitra.transdev.sk. Veríme, že vám vianočný autobus počas jazdy vyčarí úsmev na perách a spríjemní cestovanie.

Predvianočné stretnutie v Misijnom dome na Kalvárii

Združenie kresťanských seniorov Slovenska - Územný spolok Nitra na svojej výročnej schôdzi odovzdalo plakety jubilantkám a bilancoval sa rok. Súčasťou bola modlitba provinciála spoločnosti Mareka Vaňuša. Prijemné popoludnie doplnili básne v podaní pani Buriovej. Seniorom a seniorkám sa prihovril

aj primátor Nitry Marek Hattas a predsedníčka Rady seniorov mesta Nitra Martina Mojtoťová. Spoločne poďakovali zástupkyňi ZKS v Nitre pani Kočajdovej, ktorá je zároveň členkou Rady seniorov Mesta Nitra. Členovia združenia ocenili najmä finančný príspevok mesta pre členov seniorských organizácií, ktorý podporil aktivity seniorov. Cieľom mesta je vytvoriť pre nich vhodné podmienky na aktívne starnutie.

Japonsko a Slovensko oslávilo 30. výročie diplomatických vzťahov

Posledný novembrový deň navštívil Nitru novovymenovaný japonský veľvyslanec Kawakami Yasuhiro. Návšteva sa uskutočnila pri príležitosti osláv 30. výročia diplomatických vzťahov medzi Japonskom a Slovenskou republikou. Pri tejto príležitosti bola v priestoroch Synagógy v Nitre inštalovaná výstava *Príbeh sakúr*, ktorá dokumentuje históriu výsadby sakúr v Nitre od novembra 2020 až doteraz. Pripravený bol kultúrny program, ktorý spájala japonskú a slovenskú kultúru prostredníctvom hudby. Spevácky zbor Nitria pod vedením Ondreja Šaraya a japonská operná speváčka Nao Higano s klavírnym sprievodom Lucie Vaňkovej si pripravili koncert, v rámci ktorého spojili slovenskú hudbu s japonskou. Zazneli aj prvé vianočné tóny. Veľvyslancovi sa v Nitre veľmi páčilo a prejavil záujem opätovne mesto navštíviť a pokračovať v spolupráci.

Dobrý skutok pre Hospicu v Nitre

Sobota 25. novembra bola dňom tradičnej jesennej brigády – zberu napadaného lístia v areáli Hospicu u Bernadetty v Nitre. Organizuje ju centrum Maltézskej pomoci Slovensko v Nitre. Kontajner bezodplatne pristavili Nitrianske komunálne služby a dobrovoľníci sa mohli pustiť do práce. V tomto roku ich rady rozšírili aj ďalší ľudia dobrej vôle, medzi nimi bohoslovci Kňazského seminára sv. Gorazda, študenti Spojenej školy na Slančíkovej ulici v Nitre, Strednej ekonomickej školy, Strednej odbornej školy gastronómie a cestovného ruchu na Levicekej ulici, Gymnázia sv. Cyrila a Metoda, či Strednej odbornej školy veterinárnej v Nitre a jednotlivci z radov obyvateľov mesta Nitra, ale aj kňaz Patrik Lenčes z farnosti v Šuraoch. Veľká vďaka všetkým.

Kampaň za odstránenie násillia páchaného na ženách

Pri príležitosti Medzinárodného dňa za odstránenie násillia páchaného na ženách a Medzinárodného dňa ľudských práv vyjadril primátor Marek

Hattas svoj negatívny postoj voči násilliu páchanému na ženách aj násilliu ako takému. Mesto Nitra pristupuje k riešeniu problematiky násillia páchaného na ženách zodpovedne a aktívne. Svedčí o tom aj prijatie dvoch strategických dokumentov – ide o III. Komunitný plán sociálnych služieb na obdobie rokov 2021 – 2025, a Stratégiu riešenia rizikového správania so zameraním na problematiku drog a na elimináciu domáceho násillia, násillia páchaného na ženách a deťoch na území mesta Nitra na obdobie rokov 2022 – 2025. Nitra je tiež partnerom Centra Si-niečko, n.o. v projekte: „Bezpečný ženský dom - krok k životu bez násillia“, a súčasťou Regionálneho akčného plánu Nitrianskeho samosprávneho kraja na prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách na roky 2023 – 2027.

Zbierka pre osamelých rodičov s deťmi bola úspešná

Trvanlivé potraviny, drogérie, kuchynské potreby a domáci textil – to všetko sa podarilo vyzbierať pre osamelé tehotné ženy a osamelých rodičov s deťmi v ťažkej životnej situácii. Celoškolskú zbierku pre Útulo-k pre jednotlivcov s deťmi zorganizovali ZŠ Benkova 34 a školský žiacky parlament. Vďaka podpore rodičov, žiakov, učiteľov a vychovávateľiek bola mimoriadne úspešná. Klientom boli odovzdané dve plné dodávky darov. Veríme, že im táto nezištná pomoc napriek ťažkým životným situáciám spríjemní nadchádzajúce vianočné sviatky.

Milí čitatelia,

mať domov nie je iba miesto, kde bývame. Domov predstavuje špecifický svet každého z nás. V tom svete sú ľudia, ktorých máme radi, vzťahy, ktoré si s nimi vytvárame, nesie sa ním istota, že sa máme kam a hlavne za kým vrátiť.

V našej rubrike na stránkach týchto novín to hovorí Klára Labošová, šéfka charity. Slová o domove jej napadli v súvislosti s bezdomovectvom, pretože to je téma, ktorej sa vo svojej práci venuje. V čase Vianoc zvlášť citlivá.

Vystihla tým podstatne viac ako iba pomenovanie toho, po čom túžia ľudia na ulici, ľudia bez strechy nad hlavou. Po domove a po stretnutiach s milovanými túžime všetci, bez výnimky. Táto túžba patrí k jednej z najväčších podstát Vianoc, sviatkov, ktoré o pár dní oslávime vo svojich domovoch, so svojimi milovanými. Asi nie je náhoda, že Chris Rea so svojím vianočným hitom Driving Home for Christmas (Cestujem domov na Vianoce) dojíma ľudí po celom svete už takmer tri desaťročia. A nikdy nezunuje.

Za redakciu Radničných novín vám prajeme, aby ste sa na Vianoce mali kam vrátiť. Aby ste na sviatky pokoja a mieru išli tam, kde sa cítite naozaj doma. Aby cesta za vašimi milovanými bola hladká, príjemná a naplnená radostným očakávaním stretnutia s blízkymi.

A ktovie, možno sa do vášho domova dostanete vianočne vyzdobeným autobusom, po novej cyklotrase či posledným štedrovečerným mestským spojom. Na tom nezáleží. A vlastne ani na mieste nie. Podstatný je ten ničím nenahraditeľný pocit, že na Vianoce ste s ľuďmi, ktorí tvoria váš domov.

Šťastné a veselé všetkým čitateľom.

Tomáš Holúbek,
šéfredaktor

4 – 6

Top päť zelených opatrení

7 – 9

Aktuálne investičné akcie

10 – 11

Bezpečnosť pri školách

13

Ako sa zmení grafikon

14

Stanoviská poslaneckých klubov ku Kreatívnemu centu Nitra

15

Nitra a Kroměříž oslávili polstoročie spolupráce

22 – 23

Ako trávia Vianoce osobnosti Nitry?

24

Nás sa to ne(do)týka:
Ľudia bez domova

[facebook/nitrimesto](https://facebook.com/nitrimesto)

[instagram/mesto_nitra](https://instagram.com/mesto_nitra)

Radničné noviny – mesačník pre všetkých, ktorí majú radi Nitru

Číslo 6/2023 | Ročník 5 | Vydáva: Mesto Nitra – Mestský úrad v Nitre, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra | IČO: 00 308 307 | Adresa redakcie: Mestský úrad, Odbor komunikácie a propagácie, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra, redakcia@msunita.sk | Redakcia: Tomáš Holúbek – šéfredaktor, Jana Krajčovičová, Lenka Mareková, Roman Oravec, Mária Snopová | Redakčná rada: Marta Rácová (predsedníčka), Miloš Dovičovič, Katarína Welnitzová, Andrej Sitkey, Jarmila Kráľová, Róbert Rathouský, Martina Mojtová, Miloslav Špoták, Michal Šimonek | Grafická úprava: Peter Jánsky | Tlač: Komárňanské Tlačiarne, spol. s r.o.; Bratislavská cesta 3012, 945 05 Komárno | Vyšlo: december 2023 | Náklad: 8 000 ks | Bezplatná distribúcia na verejne dostupné miesta v Nitre | ISSN 2644 -6073 | EV 5851/19.

Top päť zelených opatrení

Komu sa nelení, tomu sa zelení. Aj týmto príslovím sa tento rok riadila nitrianska radnica. Prinášame vám prehľad významných aktivít, ktoré odbor životného prostredia v tomto roku realizoval.

Zeleň má v Nitre prioritu. Svedčia o tom revitalizácie najväčších zelených plôch v Nitre, ktoré radnica tento rok dokončila. Obyvateľom už slúži vnovený mestský les Borina, nová časť Parku na Sihoti, Hradný kopec či Brezový háj. O všetkých zelených investíciách sme vás priebežne informovali na stránkach týchto novín. V poslednom tohtoročnom vydaní vám prinášame prehľad aktivít a opatrení, ktoré pre obyvateľov ne-

musia byť na prvý pohľad zjavné, ale na zeleň v meste majú veľký dopad.

1. Naštartovanie pasportizácie stromov v Nitre

Radnica vo vlastnej réžii označila 4 tisíc stromov na Chrenovej. Každý strom dostal vlastný štítok s unikátnym kódom. Môžete si to predstaviť ako zdravotnú kartu stromu, v ktorej bude zaznamenaný celý jeho život.

S posudzovaním zdravotného stavu stromov a zberom dát začali pracovníci už tento rok. „Využívame moderné technológie. Dáta, ktoré zberáme priamo v teréne, nahrávame do mobilnej aplikácie, ktorá je zosynchronizovaná s GIS systémom mesta. Stromy zameriavame prostredníctvom GPS antény s presnosťou plus-mínus 10 centimetrov,“ vysvetľuje vedúci odboru životného prostredia Štefan Lančarič.

Informácie o stromoch bude mesto využívať napríklad na plánovanie ošetrovania drevín. K údajom sa jednoducho dostane každý, kto prichádza so stromom do kontaktu naprieč rôznymi odbormi mesta. Práve pasporti-

zácia pomôže radnici lepšie manažovať a udržiavať zeleň.

2. Obstaranie projektových dokumentácií na revitalizáciu vybraných mestských fontán

Aktuálne má mesto spracované a odovzdané tri dokumentácie pre fontány – pred okresným súdom na Štúrovej ulici, pred okresným úradom na rohu Štefánikovej a Coborihu ulice a pred PKO. V treťom prípade vznikol projekt v spolupráci s autorom pôvodného návrhu architektom Jozefom Danákom.

„Okrem obnovy tela fontány a technológie ako takej, projekty pracujú s úpravou mikropriestorov v okolí fontán. Navrhuje sa nová výsadba, upravujú sa spevnené plochy v prospech infiltračných povrchov, dopĺňa sa mobiliár,“ hovorí Lančarič.

3. Procesy na ochranu pri stavebnej činnosti

Tento rok mestský úrad prijal interný dokument, ktorý chráni stromy počas stavebných prác. Cieľom je minimalizovať poškodzovanie stromov.

Ochrana stromov sa stala aj súčasťou všetkých zadaní nových projektových dokumentácií.

„K novému pokynu prednostu sme zorganizovali interné školenie dotknutých pracovníkov mestského úradu ohľadom ochrany stromov počas stavebnej činnosti. Viedla ho naša kolegyňa Denisa Halajová,“ dodáva Lančarič.

4. Využívanie nových poznatkov a biotechnických postupov pri výsadbe

Novinkou pri zavlažovaní novovysadených stromov boli zavlažovacie

vaky. Mesto ich osadilo k 350 stromom v Brezovom háji, na Bratislavskej a pri výbehu psov na Wilsonovom nábřeží.

Pri tohtoročnej náhradnej výsadbe, o ktorej si môžete prečítať na ďalšej strane, mesto využíva závlahové misy. Ide o pilotné riešenie, ktoré testuje na 35 stromoch.

5. Obnova starých a výsadba nových alejí na príjazdových trasách do mesta

Stratégia odboru životného prostredia pri výsadbách je, aby boli stromy čitateľné a viditeľné v meste. „Snažíme sa minimalizovať výsadbu jedného-dvoch stromov v lokalite, kde si ich nikto ani nevšimne. Snažíme sa robiť alejové výsadby a podporiť ťahy, kadiaľ chodia ľudia, kde je potrebné priteniť chodníky,“ popisuje Lančarič.

Tento rok radnica obnovuje alej na Novozámockej ulici, kde pribudne 70 nových stromov ako náhrada za prestarnuté topole, ktoré boli nebezpečné a preto boli v januári odstránené.

Lenka Mareková
foto: Roman Oravec, Peter Mezei

Radnica do konca roka vysadí ďalších 170 stromov

Ide o náhradnú výsadbu, ktorá je kombinovaná so žiadosťami občanov a výborov mestských častí. Výsadba je naplánovaná ešte v tomto roku.

Okrem 170 nových stromov pribudne v meste ďalších 500 kríkov a trvaliek. Radnica ich poskytne občanom, ktorí

o ne požiadali. Každoročne si ich vysádzajú do predzáhradiek bytových domov.

Nové postupy výsadby

Tento rok má odbor životného prostredia mesta v pláne použiť iné postupy výsadby ako to bolo v minulých rokoch. Vyskúšajú si to na 35 stromoch. Cieľom je, aby sa stromy lepšie ujali a boli udržateľné.

Zmenou bude kotvenie, ktoré ochráni stromy pri kosbe a pred štvornohými okoloidúcimi. „Zároveň k stromom aplikujeme umelé závlahové misy s plastovým golierom, ktoré sa osadia k stromu. Do misy sa naleje voda, bude slúžiť ako rezervoár na vodu. V porovnaní so závlahovými vakmi, ktoré sme používali doteraz, je výhodou, že sa rovnomerne zavlaží celý profil koreňového priestoru stromu,“ vysvetľuje Štefan Lančarič z odboru životného prostredia.

A kde pribudnú nové stromy?

V rámci tohtoročnej náhradnej výsadby doplní radnica jednu stranu aleje na Novozámockej. „Na druhú stranu ulice sme už vydávali výrubové rozhodnutia tretím stranám, kam bola smerovaná náhradná výsadba. Tento rok teda mesto vysadí jednu stranu a z uloženej náhradnej výsadby zasa oni vysadia druhú. Rátam, že do dvoch rokov bude vysadená aj druhá strana,“ hovorí Lančarič.

Tento rok bude mesto pokračovať aj v aleji na Bratislavskej ulici, kde pribudne 27 nových stromov. „Naším cieľom je dostať sa s výsadbou až naspäť do mesta, na úroveň Tesca na druhej strane ulice,“ dodáva Lančarič. Ďalšie stromy budú vo vnútri mesta, napríklad na Slančíkovej ulici.

Lenka Mareková
foto: Roman Oravec

Mesto finišuje s novou cyklotrasou, práce si vyžiadali krátke uzavretie priecestia

V minulom vydaní Radničných novín sme vás informovali o pätnástich projektoch, ktoré mesto financuje z eurofondov. Medzi nimi je aj nová cyklotrasa, ktorá prepojí Mlynárce, Diely a Klokočinu. Začínať bude na Dubíkovej ulici v Mlynárčiach a končiť na križovatke Hviezdoslavova-Kmeťova.

V súčasnosti sa vo všetkých úsekoch nachádza nový asfaltový povrch. V čase uzávierky novín začala posledná etapa projektu a tou je výmena koľajníc na železničnom priecestí na Štúrovej ulici. Z tohto dôvodu bude od 14. do 20. decembra uzavretá časť Štúrovej ulice.

Železnice si dali podmienku

Na novú cyklotrasu radnica získala nenávratný finančný príspevok. Súčasťou bola aj projektová dokumentácia, na ktorú v roku 2016 vydali Železnice Slovenskej republiky stavebné povolenie. Projekt musel byť v roku 2020 aktualizovaný, pretože v čase realizácie nespĺňal normy a mesto by ho nemohlo skolaudovať. „Upravovala sa trasa, a to skrátením celkovej dĺžky z dôvodu nesúhlasu Krajského dopravného inšpektorátu. Stavebné povolenie, ktoré bolo vydané v roku 2016, neobsahovalo tento súhlas,” vysvetľuje šéf odboru investičnej výstavby a rozvoja Jaroslav Jazvinský dôvody, pre ktoré musel byť pôvod-

ný projekt prepracovaný. Železnice žiadali výmenu koľajnicovej vložky, čo bola nutnosť pre novovybudované senzory v koľajisku. Bez výmeny vložiek by sa stavba nemohla skolaudovať, výmena však nebola v projektovej dokumentácii, na ktorú sa pôvodne vzťahovalo poskytnutie nenávratného finančného prostriedku. A tak ju mesto zaplatilo zo svojho, pretože bez toho by cyklotrasu nedokázalo zrealizovať z európskych zdrojov.

Spoločná cestička pre cyklistov aj chodcov

Všetky križovania radnica realizovala tak, aby boli bezbariérové a bezpečné nielen pre cyklistov, ale aj pre chodcov. Niektorí sa pozastavujú nad neštandardnou šírkou cyklochodníka. Prečo je teda tak široký?

Pôvodne bol v tejto lokalite chodník široký iba tri metre, teda približne tak široký ako jazdný pruh. Bol však určený iba pre chodcov. Projekt z roku 2015 navrhoval štvormetrový chodník,

pričom cyklisti a chodci by boli oddelení iba bielou čiarou. Normy z roku 2019 však riešenie oddeliť chodcov a cyklistov iba čiarou nepripúšťali, a tak sa projekt dopravného značenia prerobil a musela sa z chodníka oddeleného len čiarou spraviť takzvaná spoločná cestička pre chodcov aj cyklistov.

Teraz sa môžu na chodníku pohybovať aj cyklisti, a to dokonca obojsmerne, preto sa chodník rozšíril až na štyri metre a bol aj označený ako spoločná cestička pre cyklistov a chodcov. Tá sa má navrhovať na šírku štyri metre, ak sa očakáva na celej cestičke viac ako tristo cyklistov a chodcov za hodinu a na tri metre, ak je to do tristo cyklistov a chodcov. „Avšak pri takých sklonoch, ako máme na Dieloch, sa zas k prikázaným minimálnym šírkam pripočítava ešte aj 0,25m šírky, čo spoločnú cestičku ešte rozširuje,” upresňuje Ivan Janček z odboru dopravy.

Tomáš Holúbek, Lenka Mareková
foto: Roman Oravec

Ktoré investičné akcie sú aktuálne?

Koniec roka 2023 priniesol okrem iného aj dokončenie pre naše mesto dôležitých investičných akcií. Ku koncu roka ukončujeme viaceré z nich, najmä tie naviazané na tohtoročné eurofondy. Ďalších vyše sto je v rôznych fázach prípravy.

Rozvoj každého mesta závisí aj od investičných akcií, ktoré v ňom dostanú zelenú. Zdrojom finančných prostriedkov sú pritom mestský rozpočet alebo už niekoľko rokov európske fondy.

Rok 2023 ukončil viaceré veľké projekty

V Nitre musela byť vzhľadom na končiaci sa programové obdobie

väčšina investícií financovaných z Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) ukončená do konca tohto roka. Stalo sa tak vo veľkých projektoch, vďaka ktorým sa zrealizoval napríklad podjazd pod Univerzitným mostom, vzniklo Komunitné centrum Dražovce, obnovil sa mestský park a novú tvár dostávajú aj vnútrobloky na uliciach Popradská – Kmeťova, Za Ferenitkou, Wilsonovo nábrežie a Štúrova. Revitalizované

boli tiež viaceré verejné priestranstvá, ako hradný kopec, mestský les – Borina, Brezový háj či lokálny park na Vašinovej ulici. K zlepšeniu dopravnej obslužnosti mestskej časti Dolných Krškán zas prispieje vybudovanie nového obrátiska cestnej verejnej dopravy na Dvorčianskej ulici. Dokončená bola aj Cyklotrasa Mlynárce – Dieľy – Klokočina, kde v čase uzávierky Radničných novín museli byť už len vykonané následné práce zo strany Železníc Slovenskej republiky.

Ku koncu roku končia aj rekonštrukcia Kasalovej ulice a asanácia budovy na Fabrickej ulici, ktoré sú financované z mestského rozpočtu. Na Kasalovej sa s prácami začalo neskôr, pretože sa čakalo na uzávier-

Kasalova ulica

ku komunikácie a dočasné dopravné značenie zo strany krajského dopravného inšpektorátu. V čase uzávierky sa na mestskej komunikácii frézovalo a akonáhle sa zlepši počasie, príde na rad asfaltovanie, ktoré akciu ukončí.

Do nového roku vstupujeme s dvomi novými projektami

Aktuálne sú v poslednej fáze prípravy a čakajú na realizáciu dva projekty z európskych zdrojov. Prvý sa týka rekonštrukcie pavilónu 3 na ZŠ Tulipánová, bude v plnej výške financovaný z Plánu obnovy a odolnosti SR. V doteraz nevyužívanom pavilóne vznikne sedem tried. Pomocou prechodnej otvorenej pergoly bude prepojený so zvyškom školského areálu. Okrem toho rekonštrukcia zahŕňa vybavenie novým, moderným interiérovým zariadením pre žiakov a učiteľov. V druhom prípade ide o rekonštrukciu objektu Biovetská 36, Nitra II. Granty EHP a Nórska v tomto prípade podpora rozšírenie kapacít pre bezpečné bývanie žien a detí.

Priority

Ako nás informoval Jaroslav Jazvinský, dočasne poverený funkciou vedúci odboru investičnej výstavby a rozvoja, investičných akcií je aktuálne naplánovaných alebo požadovaných od výborov mestských častí vyše 200. „Nie je v ľudských silách sa im venovať všetkým naraz. Zoznam akcií preto treba realizovať postupne podľa ich rozsahu, možnosti financovania a dopadov na danú lokalitu alebo mesto,“ uviedol. Zároveň je od novembra v platnosti smernica, ktorá určuje celý proces riadenia investičnej akcie naprieč odbormi a referátmi participujúcimi na požiadavke ju realizovať. Podľa nej sú akcie rozdelené na veľké, malé a bežné. Prednosť mali v ostatných mesiacoch „áčkové“ eurofondové investičné akcie, ktoré museli byť dokončené do konca roka 2023.

„Pri výbere investičných akcií do plánu práce sa prihliada najmä na možnosti získať externé financovanie, kedy mesto dopláca len časť investí-

ZŠ Tulipánová

Podjazd pod Univerzitným mostom

cie, ako aj na dopad akcie na širokú verejnosť,“ vysvetľuje viceprimátor Peter Mezei. Príkladom je podľa neho komplexná obnova Starého parku alebo hradného kopca, ktoré budú slúžiť desiatkam tisíc užívateľov a posunú naše mesto smerom k moderným mestám. „Už dnes sa tešíme na otvorenie parku pre verejnosť s prinavrátenými historickými osami a promenádou, moderným detským ihriskom, vodnými prvkami pre deti a veľkým interaktívnym pieskoviskom,“ povedal. Súbežne sa v rámci kapacít úradu a schváleného rozpočtu v mestskom zastupiteľstve (MZ), ktorý tvorí zoznam akcií na obdobie nasledujúcich rokov, postupne riešia

aj akcie lokálneho charakteru vyberané poslancami MZ a výbormi mestských častí.

„V neposlednom rade sa prioritne riešia akcie, ktoré odvracajú škody na majetku a zdraví, ako bola napríklad nedávno riešená oprava oporného múru na Stračeji ulici, kde nastala havarijná situácia,“ uzavrel viceprimátor Mezei.

Jana Krajčovičová
foto: Roman Oravec

Projekt školských zón zlepši bezpečnosť pri školách

V ranných hodinách býva dopravná situácia pred bránami škôl často neprehľadná, až nebezpečná. Zvlášť ohrození sú žiaci, ktorí prichádzajú z blízkeho okolia pešo. Zmeniť to má projekt, ktorý chce prispieť k tomu, aby Nitra bola pre deti zdravým a bezpečným mestom.

Podobné situácie zažívajú aj v mnohých ďalších európskych mestách. Najmä v Anglicku, Francúzsku, ale aj v susedných Čechách preto vznikli takzvané školské ulice. Tento pojem znamená, že ulica sa dočasne alebo dlhodobo uzavrie a slúži výlučne pre žiakov. Keďže nie všade sa však dá takáto školská ulica vytvoriť, riešením môžu byť školské zóny. Po

vzore iných slovenských miest, ako napríklad Bratislava či Trnava, sa ich rozhodlo vytvoriť aj Mesto Nitra.

Vysoký záujem o dotazníky

„Uvedomujeme si, že v ranných hodinách sú pri základných školách kvôli množstvu áut ohrození nielen obyvatelia týchto lokalít, ale najmä deti,

ktoré prichádzajú pešo a potrebujú sa dostať do školy bezpečne. V spolupráci s odborom školstva, mládeže a športu a odborom dopravy sme preto vytypovali zatiaľ štyri základné školy z rôznych mestských častí, z celkového počtu 14, na ktorých sú problémy najakútnejšie – ZŠ Fatranská, ZŠ Škultétyho, ZŠ Tulipánová a ZŠ Kráľa Svätopluka. Spustili sme na nich prieskumy formou papierových aj elektronických dotazníkov pre žiakov, rodičov a zamestnancov škôl,” uviedol zástupca primátora Peter Mezei. Cieľom je identifikovať problémy v tom-ktorom priestore, ale aj potreby jeho užívateľov. Vyplniť dotazníky bolo možné do 12. novembra, aktuálne sa vyhodnocujú.

Prieskum sa stretol s vysokým záujmom – celkovo sa ho zúčastnilo 2 077 respondentov. Rodičia smerovali svoje podnety ohľadom bezpečnosti škôl už aj predtým, no takto dostanú komplexnejšiu formu. Navyše, dotazníky poskytnú reálne informácie a podnety, ktoré často nie je možné inak získať.

Poslanec Sitkey je za iné riešenie

Predseda komisie pre mestskú mobilitu Andrej Sitkey s dotazníkmi nesúhlasí, považuje ich za zbytočnú administratívu. „Veď nejdeme robiť všetkých 14 škôl naraz. Vytypujeme si nejaké, ktoré chceme tento rok spraviť, dve alebo tri, kde je najhoršia situácia, tam absolvujeme pohovor, tváromiestnu obhliadku, vyberieme projektanta, on navrhne riešenie, zrealizujeme. Do konca volebného obdobia by tak boli spravené všetky,“ navrhuje. „Riešenie na Nábřeží mládeže sme už boli trikrát pozrieť, je tam aj dokumentácia aj vyčlenené

peniaze na ňu, takže nechápem, na čo čakáme.“ Podľa neho sú opatrenia na školách individuálne. „Ak by sa dala situácia upokojiť dopravným značením, dá sa to spraviť z rozpočtu odboru dopravy. Ak sú potrebné stavebné úpravy, musí sa požiadať o vyčlenenie peňazí z rozpočtu, na drobnú investičnú akciu,“ dodal Sitkey.

Zásahy musia byť preverené

Podľa Miroslavy Hanákové z odboru dopravy je z dlhodobého hľadiska výhodnejší komplexný, hoci pomalší proces. „Ak sa chceme vyhnúť tomu, aby sme vyrábali riešenia, ktoré budú navzájom v konflikte, má zmysel to robiť koncepčne,“ uviedla. Preto budú na základe získaných údajov navrhnuté konkrétne opatrenia, vďaka ktorým bude cesta do školy pre deti bezpečnejšia a príjemnejšia. Ani tie sa sprvu do praxe nezavedú natrvalo. Vytvoreniu školskej ulice s úplným alebo časovo obmedzeným vylúčením vjazdu motorových vozidiel

napríklad predchádza testovacia fáza, ktorá trvá pár mesiacov. Potom sa zásah vyhodnotí, či ho ponechať naďalej. Vždy to treba riešiť v širšom kontexte nielen danej lokality, ale povedzme aj mestskej časti. Lebo keď zavriete nejakú ulicu, to nie je len tak. Aj preto sa riešenia nedajú robiť ad hoc,“ vysvetlila Hanáková.

Možné opatrenia

Je ich veľa, od jednoduchých ako dopravné značenie cez školskú zónu až po budovanie chodníkov a peších koridorov. Ak sú prechody nebezpečné, treba ich stavebne zdvihnúť. Peší pohyb bude tak plynulý, autá budú nútené spomaliť. Závisieť to bude od danej lokality.

„Chceme prísť s komplexnými riešeniami, ktoré budú dlhodobé a budú fungovať. Robiť čiastkové riešenia sa síce dá, ale lepšie je to vyriešiť na dlhšiu dobu. Pristupujú k tomu samosprávy naprieč Slovenskom,“ hovorí viceprimátor Mezei. „Vo finále to bude benefit pre deti, ktoré nebudú musieť do školy voziť rodičia, ale budú môcť prechádzať bezpečnejšie pešo buď sami alebo s kamarátmi. Je to aj o zmene návykov.“

Jana Krajčovičová

Manuál
upokojuvania
dopravy
(vydavateľ:
Cyklokoalícia)

Pred a po. Dobudovanie priebežného chodníka paralelne s komunikáciou naľavo. Okrem chodníka. Jan Pieterszoon Coenbrug, Utrecht, NL. Foto: Google StreetView

Mesto Nitra z dôvodu častého preťaženia telefonických liniek na správe daní a poplatkov a v snahe odľahčiť tieto telefónne linky a zároveň informovať a odpovedať na často sa opakujúce otázky daňovníkov miestnych daní a poplatkov informuje obyvateľov o týchto skutočnostiach:

- Rozhodnutia, ktorými Mesto Nitra vyrubuje daňovníkom poplatok za komunálne odpady a daň za psa na rok 2024 budú doručované do poštových schránok daňovníkov v termíne od 15. 3. 2024 do 15. 4. 2024 a rozhodnutia, ktorými vyrubujeme daň z nehnuteľností budú doručované v termíne od 15. 4. 2024 do 15. 5. 2024. Daňovníkom, ktorí majú aktivovanú elektronickú schránku na doručenie, budeme posilať rozhodnutia iba elektronicky, preto upozorňujeme aby si sledovali svoje elektronické schránky a neočakávali, že im mesto pošle rozhodnutia aj v papierovej forme.
- Žiadosť o odpustenie, resp. zníženie poplatku za komunálne odpady na rok 2024 je možné podať až po vyrubení poplatku a doručení rozhodnutia v termíne od 1. 4. 2024 do 30. 1. 2025. Odporúčame podať žiadosť až koncom roka 2024, keď už je možné relevantne vydokladovať celý rok 2024. K žiadosti je potrebné priložiť doklady (v zmysle Všeobecne záväzného nariadenia mesta Nitra č. 11/2014 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady) potvrdzujúce dlhodobý pobyt osoby mimo trvalého bydliska.
- Osoby, ktoré dovърšili k 1. 1. 2024 vek 72 rokov, nemusia žiadať o 50 %-né zníženie poplatku za komunálne odpady. Zníženie im bude uplatnené aj bez žiadosti. Osoby, ktoré dovърšia vek 72 rokov až po 1. 1. 2024, nemajú v zmysle platného VZN nárok na zníženie poplatku v roku 2024.

Oznam Mesta Nitra k podávaniu daňových priznaní k dani z nehnuteľností

Každý daňovník, u ktorého v priebehu roku 2023 nastali zmeny vo vlastníctve nehnuteľností, alebo iné zmeny rozhodujúce pre správne určenie dane, je povinný najneskôr do 31. 1. 2024 podať priznanie k dani z nehnuteľností a predložiť doleuvedené doklady na Mestskom úrade v Nitre v klientskom centre. Tlačivá na podanie daňového priznania k dani z nehnuteľností sú k dispozícii v klientskom centre MsÚ Nitra a taktiež sú zverejnené aj na stránke Mesta Nitra www.nitra.sk.

Možné zmeny vo vlastníctve nehnuteľností sú:

- 1. Predaj nehnuteľnosti**
Predložiť rozhodnutie vydané Správou katastra, ktorým sa povoľuje vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.
- 2. Kúpa nehnuteľnosti**
Predložiť rozhodnutie vydané Správou katastra, ktorým sa povoľuje vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.
V prípade vlastníctva stavby skutočnú výmeru zastavanej plochy.
- 3. Dedičstvo**
Predložiť právoplatné osvedčenie o dedičstve alebo rozhodnutie o dedičstve – na osvedčení alebo rozhodnutí o dedičstve musí byť vyznačený dátum právoplatnosti, nakoľko pri nadobudnutí nehnuteľnosti dedením v priebehu roka daňová povinnosť dedičovi vzniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom sa dedič stal vlastníkom nehnuteľnosti na základe právoplatného osvedčenia o dedičstve alebo rozhodnutia o dedičstve.
- 4. Darovanie**
Predložiť rozhodnutie vydané Správou katastra, ktorým sa povoľuje vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

- 5. Stavebný pozemok**
Predložiť právoplatné stavebné povolenie.
- 6. Kolaudácia stavby**
Predložiť právoplatné kolaudačné rozhodnutie, geometrický plán – prípadne skutočnú výmeru zastavanej plochy stavby.
- 7. Odstránenie stavby**
Rozhodnutie o odstránení stavby a potvrdenie o neexistencii stavby vydané stavebným úradom.
- 8. Zmena užívania stavby**
Predložiť doklad o zmene užívania stavby.
- 9. Zmena charakteru pozemku**
- 10. Dražba**
Predložiť osvedčenie o priebehu dražby.

Iné zmeny rozhodujúce pre správne určenie dane sú:

- 1. Nadobudnutie preukazu ZŤP a ZŤP-S**
Predložiť k nahliadnutiu fotokópiu preukazu vydaného najneskôr v roku 2023.
- 2. Osoby osamelo žijúce nad 70 rokov**
Predložiť k nahliadnutiu občiansky preukaz

V decembri sa mení grafikon verejnej dopravy

Zmeny v mestskej hromadnej doprave v Nitre začali platiť od nedele 10. decembra. Novinkou je zavedenie obsluhy obchodného domu Kaufland na Zlatomoraveckej ulici linkou 6. Všetky jej spoje pôjdu cez zastávku Vašinova a novú zastávku Zlatomoravecká (pri Kauflande).

Na ulici Cez Panské budú zriadené štyri nové zastávky – Strategický park I až Strategický park IV. Premávať bude tadiaľ linka 23.

Mestské časti Dražovce a Zobor spoji priama linka. Vybrané spoje linky 4 budú v dňoch školského vyučovania premávať cez Šindolku po trase linky 2.

Novinkou je aj zrušenie zachádzania linky 4 do Priemyselného parku v pracovných dňoch dopoludnia. Do Dražoviec teda pôjde priamo bez zachádzky. Dovtedy, kým sa v tejto lokalite nezavedie systémové riešenie obsluhy, budú do Priemyselného parku dočasne predĺžené niektoré spoje linky 2 zo Šindolky.

Pre linky 2, 4, 16, 17 a 23 bude na ulici Na pasienkoch zriadená nová zastávka Priemyselný park VI.

Na linke 11 do Párovských Hájov bude v pracovných dňoch večer premávať nový pár spojov.

Zmena nastane aj na zastávke Rázcestie Autobusová stanica smerom z centra. Pri prvom označníku budú zastavovať už len linky 7 a 25, ktoré následne odbočujú doľava na Špitálsku ul. Všetky ostatné linky budú zastavovať až pri treťom označníku, kde doposiaľ zastavovali len linky smerujúce k železničnej stanici.

Jana Krajčovičová

ZMENY NA JEDNOTLIVÝCH LINKÁCH PODROBNE:

linka	zmena
2	Posun spojov: - v pracovných dňoch medzi 8:30 a 13:30 všetky spoje z Kmetovej o 5 minút skôr (odch. v 35. a 55. minúte) - v dňoch školského vyučovania zo 7:57 na 8:02 zo Šindolky, Dolnohorskej na Kmetovú Predĺženie spojov: - v pracovných dňoch o 8:55, 9:55, 10:55 a 11:55 z Kmetovej na Šindolku predĺžené do Priemyselného parku - v pracovných dňoch o 9:33, 10:33, 11:33 a 12:33 z Priemyselného parku a ďalej cez Šindolku na Kmetovú Nahradenie spojov: - v dňoch škôl, vyučovania o 12:35 a 13:35 z Kmetovej na Šindolku namiesto linky 2 ide linka 4 (až do Dražoviec) - v dňoch škôl, vyučovania o 13:26 a 14:26 zo Šindolky na Kmetovú namiesto linky 2 ide linka 4 (z Dražoviec)
4	Zrušenie zachádzky cez Priemyselný park: - v pracovných dňoch o 9:15, 10:15, 11:15 a 12:15 z Kmetovej nezachádzajú cez Priemyselný park - v pracovných dňoch o 8:59, 9:59, 10:59 a 11:59 z Dražoviec nezachádzajú cez Priemyselný park a sú posunuté o 6 minút neskôr (odch. 9:05, 10:05, 11:05 a 12:05) Zriadenie priamych spojov Dražovce – Zobor: - v dňoch školského vyučovania posunuté zo 7:40 na 7:33 z Dražoviec a presmerované cez Šindolku - Príchod tohto spoja na zast. ZŠ pod Zoborom bude o 7:45. - v dňoch školského vyučovania nové spoje o 12:35 a 13:35 z Kmetovej cez Šindolku do Dražoviec - Odchod týchto spojov zo zast. ZŠ pod Zoborom bude o 13:05 a 14:05. - v dňoch školského vyučovania nové spoje o 13:18 a 14:18 z Dražoviec cez Šindolku na Kmetovú
6	ZMENA TRASY: všetky spoje premávajú cez zastávky Vašinova a Zlatomoravecká. Posun spojov: - celotýždne z 22:02 na 22:07 z Gorazdovej na Edisonovu, ostatné spoje o 1 – 6 minút skôr ako doteraz - v pracovných dňoch medzi 8. a 14. hodinou v úseku Chrenovská, MAX – Edisonova o 5 minút neskôr - v pracovných dňoch medzi 8. a 14. hodinou v smere z Edisonovej o 5 a viac minút neskôr
10	Posun spoja: v pracovných dňoch zo 4:58 na 4:53 z Kmetovej po zastávku Pod Zoborom
11	Nové spoje: - v pracovných dňoch o 21:38 zo zast. CENTRUM, Mlyny do Párovských Hájov - v pracovných dňoch o 22:02 z Párovských Hájov do centra Posun spojov: - v pracovných dňoch z 18:42 a 20:42 na 18:38 a 20:38 zo zast. CENTRUM, Mlyny do Párovských Hájov - v pracovných dňoch z 19:05 a 21:05 na 19:02 a 21:02 z Párovských Hájov do centra
12	Posun spoja: v pracovných dňoch z 22:43 na 22:48 od Idey do centra a ďalej na Rybársku
14	Posun spojov: v prac. dňoch po 17:45 a v soboty, nedele a sviatky celodenne o 1 minútu skôr z Gorazdovej do Krškán
17	Nové spoje: - v pracovných dňoch o 14:09 a 14:39 z Priemyselného parku VII po Priemyselný park I - Po príchode na konečnú zastávku možnosť prestupu na linku 4 do Dražoviec zo zastávky Priemyselný park, nadjazd.
19	Posun spojov: - v pracovných dňoch z 6:16 na 6:14 z Janíkoviec do centra a ďalej na Jakuba Haška, SEC - v prac. dňoch po 19. h a v soboty, nedele a sviatky celodenne o 1 minútu skôr z Janíkoviec na žel. stanicu
22	Predĺženie spoja: - v dňoch školského vyučovania o 7:06 od Idey po Železničnú zastávku Mlynáre pokračuje na Rybársku ZMENA TRASY: V smere z centra nasledujúce spoje z Priemyselného parku I predĺžené na nové zastávky Strategický park I až IV: - v pracovných dňoch o 4:57 a 13:01 od Idey a o 5:20 a 21:25 zo Železničnej stanice - v nedele a sviatok o 21:25 zo Železničnej stanice
23	V smere do centra VŠETKY SPOJE z Priem. parku I presmerované cez nové zastávky Strategický park I až IV: - v pracovných dňoch o 6:08 (od Priem. parku V ďalej ako linka 4), 14:08, 14:51 a 22:08 - v sobotu, nedeľu a sviatok o 6:08 - v sobotu o 14:08 Na zastávke Priemyselný park I bude v smere do centra linka po novom začínať na nástupišti smerom do Dražoviec (na strane Čerpacej stanice), odkiaľ pôjde cez Strategický park na zastávku Priemyselný park V (Foxconn), odkiaľ pokračuje po doterajšej trase. Zastávky Priemyselný park II a III táto linka v smere do centra už nebude obsluhovať. Čiastočnou náhradou je možnosť využitia novej zastávky Priemyselný park VI.
26	Skrátenie/rozdelenie spojov: Z prevádzkových dôvodov bude v pracovných dňoch v čase špičky väčšina spojov v centre rozdelená na dva osobitné spoje na trase Centrum, Mlyny – Jakuba Haška a Centrum, Mlyny – Metodova. Cieľom opatrenia je vyčlenenie samostatného personálu a vozidlového parku na obsluhu problémovej lokality. Posun spojov: - v pracovných dňoch zo 14:33, 15:28, 16:28 a 17:33 na 14:43, 15:43, 16:43 a 17:43 zo zast. CENTRUM, Mlyny na Jakuba Haška - v pracovných dňoch zo 15:12 a 16:12 na 15:07 (15:06 SEC) a 16:07 z Jakuba Haška do centra

Na ostatných linkách nedochádza k žiadnym alebo len minimálnym zmenám (minútové posuny času odchodu z dôvodu zmeny jazdnej doby).

Ďakujeme za pochopenie.

Vydané: 29. 11. 2023

Preklenovací úver na Kreatívne centrum

Ako sme vás v minulom čísle informovali, projekt Kreatívneho centra Nitra (KCN) sa blíži ku koncu. „Na stavbách prebiehajú dokončovacie práce, resp. odstránenie vád a nedostatkov. Postupne sa naväža do stavieb interiérové vybavenie a začiatkom decembra by sa malo začať aj s navádzaním audio, video technológií vrátane strojov do remeselných dielní,“ informoval nás Róbert Petrik, projektový manažér z KCN. Keďže programo-

vé obdobie končí k 31. decembru, zostávajúce faktúry za vykonané práce je potrebné vyplatiť do konca roka. Za iných okolností by ich pokryl nenávratný finančný príspevok (NFP) z európskych fondov v priebehu roku 2024. Práve na predfinancovanie projektu má slúžiť takzvaný preklenovací úver. Návrh na jeho schválenie bol predložený mestským poslancom na mimoriadnom zasadnutí mestského zastupiteľstva v pondelok 11. decem-

bra, teda až po uzávierke Radničných novín. Splatnosť úveru je navrhovaná maximálne do jedného roka od poskytnutia s tým, že bude splácaný mimoriadnymi splátkami vždy po prijatí prostriedkov z NFP. Zároveň platí, že tento záväzok sa nezapočítava do celkovej sumy dlhu mesta. O výsledku rokovania vás budeme informovať.

Jana Krajčovičová

Stanoviská poslaneckých klubov

Poslanecký klub Pro Nitria

Podporujeme dobudovanie roky schátraných budov v bývalých kasárňach na zoborskom Martinskom vrchu a tiež budovu bývalého kina Palace v centre Nitry. Obzvlášť, ak mesto Nitra sa na obnove finančne podieľa 5 % z celkovej hodnoty a 95 % je financovaných z prostriedkov EÚ a SR. Oba (revitalizácia kasární aj kina Palace) sú projekty, o ktorých podporu nás obyvatelia Nitry dlhodobo žiadajú. Pridaná hodnota je, že tým podporíme rozvoj kultúry v našom meste. Robíme tak podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia.

Poslanecký klub Tím Kraj Nitra

Dlhodobo podporujeme realizáciu projektu Kreatívneho centra Nitra (KCN). Kreatívny priemysel je priemysel s vyššou pridanou hodnotou ako u mnohých iných a otvára priestor pre záujemcov všetkých vekových kategórií. Myslíme si, že sa otvorením KCN naše mesto posunie o niekoľko miliónov krokov dopredu. Na základe pravidiel projektu je pre úspešné ukončenie projektu nutné do konca tohto roka uhradiť všetky faktúry týkajúce sa kreatívneho centra, a preto je potrebné schváliť preklenovací úver na ich úhradu. Tento úver sa splatí v momente, ako budú faktúry preplatené z prostriedkov európskych fondov a štátneho rozpočtu. Bez uhradenia všetkých faktúr do konca tohto roka mestu zanikne nárok na čerpanie prostriedkov z eurofondov, a tak príde o dotácie v hodnote približne 15 mil. eur. Dôsledkom bude, že mesto bude musieť všetky náklady spojené s realizáciou projektu zaplatiť z vlastného rozpočtu (nebudú preplatené z eurofondov) a tak čerpať iný spotrebný úver s dlhou splatnosťou, aby tieto náklady malo z čoho financovať.

Poslanecký klub

Spoločne pre Nitru

Novodobý príbeh kreatívneho centra sa začal písať v minulom volebnom období, presnejšie v roku 2019, kedy mestské zastupiteľstvo schválilo návrh na predloženie žiadosti o nenávratný finančný príspevok. Celkové náklady na projekt boli vyčíslené na 16.387.976 €, z toho 15.568.578 € (95%) predstavuje nenávratný finančný príspevok z prostriedkov EÚ a náklady 819.398 € je výška spolufinancovania projektu z prostriedkov mesta.

Pred samotnou realizáciou projektu musí byť spracovaná projektová dokumentácia. Mesto vypísalo súťaž na jej zhotoviteľa, ktorú však zrušilo a spracovanie projektovej dokumentácie zadalo 3 projektantom vo forme dohody o vykonaní práce, každá dohoda za 40.000 € plus odvody. Týmto rozhodnutím sa mesto zbavilo možnosti vyžadovať od projektantov náhradu škody v prípade nesprávneho projektu, pretože v podstate išlo o zamestnanecký pomer s obmedzenou zodpovednosťou. Zároveň náklady na projekt sa stali neoprávnenými nákladmi, takže mesto ich hradilo z vlastných zdrojov. Následne boli vyhlásené súťaže na zhotoviteľa, ktoré vygenerovali sumu o viac ako 2 mil. nižšiu. Vyzeralo to nádejne až pokým sa začala realizácia projektu a s ňou spojené problémy. Realizátori stavby postupne avizovali práce navyš, ktorých celková hodnota je v súčasnosti 715.497,24 €, z toho na Martinskom vrchu vo výške 355.797,67 € a na Kine Palace vo výške 359.699,57 €. Tieto financie musí zaplatiť mesto. Ako vyplýva z kontroly hlavnej kontrolórky mesta nevyhnutnosť uzatvorenia dodatkov na práce navyš pri stavbe Martinský vrch svedčí o nedostatku točene venovanej pozornosti pri spracovaní

PD na Martinský Vrch. Okrem toho mesto z vlastných zdrojov muselo zaplatiť indexáciu cien vo výške 363.640,33 € a náklady na externý stavebný dozor vo výške 63.000 €. Prednedávnom mesto obstarávalo technologické vybavenie. Vybavenie mesto obstarávalo priamym zadáním. Podľa tvrdenia mesta je všetko v poriadku, no úrad pre verejné obstarávanie si vyžiadal podklady k súťaži a bude ju kontrolovať. Verejné obstarávanie vygenerovalo sumu vyššiu o 286.828,20 €, oproti plánovaným výdavkom, ktoré zaplatí mesto.

Zároveň s rekonštrukciou budov prebiehala činnosť kreatívneho centra. Táto činnosť bola doposiaľ financovaná z nenávratného finančného prostriedku a príspevkov mesta. Budúci rok bude činnosť centra financovaná z mestských prostriedkov. V rozpočte je na to vyčlenených 612.000 €. Udržateľnosť projektu je 5 rokov, to znamená, že počas tohto obdobia bude potrebné každý rok vyčleniť minimálne túto čiastku. Predpokladaný termín ukončenia prác bol v októbri tohto roka. Nakoniec aj v dôsledku horeuvedených chýb sa termín dokončenia posunul a v súčasnosti na mesto prichádzajú niekoľko stotisícové faktúry, pričom mesto nemá dostatok finančnej likvidity na ich úhradu, a preto si musí zobrať preklenovací úver vo výške niekoľkých miliónov. Ako vidno činnosť kreatívneho centra si vyžiada nemalé finančné prostriedky, a preto je prirodzené, že poslanci žiadajú možnosť priamo kontrolovať kreatívne centrum. Osud kreatívneho centra a mesta nikdy nebol len v rukách poslancov, ale aj v rukách primátora, ktorého sme žiadali, aby sa vrátil k rokovaciemu stolu a aby sme spolu hľadali riešenie v prospech nášho mesta.

Nitra a Kroměříž oslavili polstoročie spolupráce

Primátori Kroměříže a Nitry

Vedenie oboch miest – primátor Nitry Marek Hattas a starosta Kroměříže Tomáš Opatrný podpísali memorandum o potvrdení partnerskej spolupráce.

Partnerská dohoda medzi mestami bola podpísaná 1. 12. 1972, účinná začala byť od 1. 1. 1973. Partnerstvo trvá viac ako 50 rokov, počas ktorých sa vytvorilo mnoho vzácných vzťahov na rôznych úrovniach spoločenského a kultúrneho života a tiež aj mnoho osobných blízkych priateľstiev a kamarátstiev. Mesto Nitra má celkovo jedenásť partnerských miest.

Prečo navštíviť Kroměříž?

Partnerské mesto Nitry na Morave sa pýši bohatou históriou a významnými pamiatkami. Historické centrum s malebnými zákutiami a čarovnými uličkami poskytuje príjemný tieň a zároveň slnkom zaliate veľké námestie mu dodáva neopakovateľnú atmosféru a láka na prechádzky a objavovanie. Absolútne si zaslúži názov Hanácké Atény, ktorý súvisí s jeho kultúrnym významom a s veľkým množstvom škôl, ktoré tu vždy mali a stále majú svoje sídlo.

Treba ho navštíviť a spoznať všetko, čím sa Kroměříž môže pochváliť. Zámok so záhradami na zozname UNESCO, cirkevné objekty, ktoré reprezentujú kostoly tvoriace panorámu mesta, architektonické a umelecké pamiatky a osobnosti, ktorých život a dielo priťahujú pozornosť.

zdroj: www.kromeriz.eu

Pri príležitosti 50. výročia partnerstva mesto Nitra začiatkom decembra privítalo delegáciu z Kroměříže, ktorá sa v Nitre zdržala dva dni a mala pripravený bohatý program. Prvý deň sa niesol v slávnostnom duchu. Vedenie oboch miest – primátor Nitry Marek Hattas a starosta Kroměříže Tomáš Opatrný podpísali memorandum o potvrdení partnerskej spolupráce, ktoré bolo spojené s vernisážou výstavy „Gloria in urbe“ a kultúrnym programom. Druhý deň patril zdieľaniu dobrej praxe. Partneri z Kroměříže si pozreli Nitriansky hrad, Diecéznu knižnicu a potom sa presunuli na Martinský vrch, kde navštívili materskú školu a Kreatívne centrum. Projekty, ktoré vznikli v areáli bývalých kasární, ich veľmi oslovili. V Kroměříži majú podobný areál, preto načerpali množstvo podnetov a inšpirácií.

V priestoroch mestského úradu je v decembri prístupná výstava Gloria in urbe

Fotografická výstava je venovaná mestu Kroměříž pri príležitosti tohtoročného 760. výročia mesta. Pripravil ju Fotoklub Kroměříž v spolupráci s Domom kultúry a mestom Kroměříž. Výstava zahŕňa fotografie nielen súčasných členov fotoklubu, ale aj tých bývalých a fotografov nečlenov, ktorí v Kroměříži a jeho okolí pôsobia.

Každý z vystavujúcich pristúpil k problematike fotografovania mesta individuálne, nikto nebol zväzovaný žiadnou konkrétnou ideou, preto je výsledok nesmierne pestrý a zaujímavý. Medzi vystavujúcimi tak nájdeme fotografie profesionála Jardu Stojaníka, medzinárodného majstra fotografie Standu Domanského, ale aj neprofesionálov, ktorých diela však vykazujú veľmi vysokú úroveň.

Elena Klenková, Juliana Janíková
foto: Peter Bednár

Mladí ľudia cez trinásť projektov menili Nitru

Žiaci a študenti základných a stredných škôl v Nitre v rámci Burzy projektov odprezentovali svoje zrealizované projekty z grantového programu Mladí nitrianski filantropi 2023.

Nitrianska komunitná nadácia v spolupráci s mestom Nitra a organizáciou UNICEF, v rámci tohto grantového programu poskytla granty v celkovej sume 12 000 eur trinástim projektom. Cieľom programu bolo podporiť kreativitu a šikovnosť mladých ľudí pôsobiacich v meste Nitra, ktorí majú nápad a chuť spraviť niečo zmysluplné pre svoje okolie a motivovať ich tak k dobrovoľníctvu a filantropii.

Projekty boli realizované v období od júna do novembra tohto roka. Samotná Burza projektov sa uskutočnila

5. decembra v nitrianskej Synagóge. Zúčastnilo sa jej jedenásť z trinástich skupín realizátorov projektov. Dve skupiny sa pre chorobnosť ospravedlnili.

Na úvod podujatia povedali pár slov primátor mesta Nitra Marek Hattas, viceprimátor Miloslav Špoták a správkynia Nitrianskej komunitnej nadácie Ľubica Lachká.

„Práca s mládežou a jej podpora patrí dlhodobo medzi naše priority. V tomto nám je už tradične obrovskou oporou aj program Nitrianskej komunitnej nadácie Mladí nitrianski filantropi. Do tejto aktivity sa zapájajú mladí ľudia v kritickom veku, kedy hľadajú sami seba a svoje miesto v živote. Ich práca má zmysel veľmi často nielen kvôli samotným výsledkom, ale aj preto, že inšpirujú ďalšie deti a mládež okolo seba,“ hovorí primátor mesta Marek Hattas.

Potom už mali žiaci a študenti možnosť predviesť a porozprávať o tom,

čo sa im zo získaného grantu podarilo zrealizovať, s akými komplikáciami sa počas realizácie stretli, ako ich vyriešili a ako na ich iniciatívu reagovalo okolie. Tak, ako samotné projekty, aj ich prezentácie mali títo šikovní mladí ľudia pripravené naozaj dôsledne a kreatívne. Prestávky medzi jednotlivými blokmi prezentácií zaplňala svojim krásnym hudobným vystúpením speváčka Hanka Zaujecová s gitarovým doprovodom Šimona Lašáka.

„Všetky projekty predložené v rámci programu Mladí nitrianski filantropi boli zaujímavé. Ponúkali priestor pre mladých ľudí pretaviť a realizovať svoje nápady z papiera do reality a aktívne sa zapojiť svojimi nápadmi a vlastnou prácou. Účasťou v programe sa naučili základom projektového manažmentu, dôležitosti tímovej spolupráce a dobrej komunikácie. Získali aj skúsenosť s „hospodárením“ aj s vyúčtovaním získaného grantu, čo sa im určite ešte zídne v praktickom živote. A čo je najdôležitejšie – zrealizovali nápad, ktorý potešil nielen ich, ale aj ich spolužiakov, kamarátov, pedagógov. Získali osobnú skúsenosť, že niektoré zmeny k lepšiemu vedú realizovať vlastným pričinením a zapojením sa,“ hovorí Eva Vargová, programová manažérka Nitrianskej komunitnej nadácie.

Natália Zákopčanová
foto: Lenka Mareková

Informácie o programe
a anotácie podporených
projektov nájdete tu:

Nitrianske Vysoké hory znovu v novembri

Po štyroch rokoch sa priaznivci hôr a cestovania stretli v Nitre opäť na jeseň. Organizátori z Nitrianskeho horského spolku pre nich pripravili v závere mesiaca program na oba víkendové dni. V sobotu to bola celodenná prehliadka slovenských a zahraničných filmov, tiež prezentácií hostí, ktorí na festival zavítali. Tú v nedeľu doplnil výlet na Zobor. V piatok im predchádzal takzvaný detský piatok pre žiakov základných škôl v meste.

Posledný novembrový víkend sa uskutočnil 16. ročník festivalu Vysoké hory Nitra. Hlavný festivalový deň, sobota, prebiehal na nitrianskom mestskom úrade. Počas nej diváci obrazne precestovali skoro celý svet, od Ameriky, cez rôzne krajiny Európy, Afganistan, Himaláje až po Nový Zéland. Vychutnali si viaceré outdoorové aktivity, ako napríklad turistiku, horolezectvo, rafting a packrafting, tiež bicyklovanie alebo paraglajding. Spoznali nové kultúry a miesta, očarili ich krásy prírody v rôznych kútoch sveta.

Festival otvorila Rozprávka o tak trochu inej princeznej českého filmára Martina Bernarda ocenená na októbrovom Medzinárodnom festivale horských filmov Poprad za najlepší krátky film. Tam získal cenu tiež film, ktorý festival v Nitre uzatváral, konkrétne Veľký kaňon od celosvetovo uznávaného filmára Pavla Barabáša. V programe nechýbali viaceré zaujímavé prezentácie. Rodák z Nitry, žijúci v Prahe, Kristián Šodor previedol

návštevníkov švajčiarskymi Alpami od východu na západ trasou Via Alpina. Priekopník diaľkovej a expedičnej turistiky Svetozár Krno, profesor na UKF v Nitre, prezentoval svoje dvojmesačné putovanie okolo Česka dlhé celkovo až dvetisíc kilometrov.

Na festivale bolo v programe sedem filmov, z toho aj krátky brazílsky film alebo pekný a emotívny film Posúvať hranice Pablo H. Aulitu z Argentíny. Divákov zaujali slovenské filmy Štítová stena Rastá Hatiara a Dotyky Slovenského raja Vladimíra Šifru. U nitrianskeho publika najviac zarezovala prednáška paraglajdistu Juraja Koreňa, ktorý predstavil svoj bivačový sólo prelet cez Južný ostrov Nového Zélandu, čo bolo spolu 1100 kilometrov. Získal Cenu diváka.

Hlavná cena bola udelená Martinovi Žilkovi za prezentáciu Packrafting je sloboda, prezentáciu zaujímavú a veľmi inšpiratívnu, ktorá oslovila divákov, ale aj organizátorov.

Nechýbala ani sprievodná výstava fotografií s tematikou hôr, cestovania, fauny a flóry. Dopĺňali ich výtvarné práce detí zo ZŠ Benkova, ZŠ Fatranská a ZUŠ J. Rosinského. Cenu poroty v kategórii fotografia za vystavenú sériu fotografií Sen o horách získal Jozef Sádecký.

Nedelný poznávací výlet Zaujímavosti Zoborských vrchov s turistickým sprievodcom Petrom Michalíkom zavŕšil ďalší vydarený ročník festivalu. Stal sa populárnym podujatím s vysokou návštevnosťou a pozitívnymi ohlasmi zo strany verejnosti a účinkujúcich. Bol realizovaný s finančnou podporou mesta Nitra a konal sa pod záštitou primátora Mareka Hattasa.

Rado Baláž
foto: (VHN)

OZNÁMENIE O PREROKOVANÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE: „ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY ŠINDOLKA II., NITRA – NÁVRH“

Mesto Nitra ako príslušný orgán územného plánovania podľa § 16 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov obstaralo územnoplánovaciu dokumentáciu: „Územný plán zóny Šindolka II., Nitra – návrh“. V súlade s ustanovením § 22 a § 23 stavebného zákona

OZNAMUJE začatie prerokovania ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE: „ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY ŠINDOLKA II., NITRA – NÁVRH“ v termíne od 18. 12. 2023 do 31. 1. 2024

V stanovenej lehote je územnoplánovacia dokumentácia „Územný plán zóny Šindolka II., Nitra – návrh“ vystavená na verejné nahliadnutie na Mestskom úrade v Nitre – na Úradnej tabuli mesta Nitry, na Útvare hlavného architekta, Štefánikova 60, 4. poschodie, v pracovných dňoch od 8.00 hod. do 15.00 hod., (v piatok do 13.30 hod., v stredu do 16.30 hod.) a na webovej stránke mesta Nitra: <https://nitra.sk/uradna-tabula/utvar-hlavneho-architekta-2/>.

VEREJNÉ PREROKOVANIE ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE: „ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY ŠINDOLKA II., NITRA – NÁVRH“ s odborným výkladom spracovateľa sa uskutoční dňa 17. 1. 2024 (v stredu) o 15.00 hod. vo veľkej zasadačke MsÚ v Nitre

Verejnosť, fyzické a právnické osoby, ktorých vlastnícke práva sú predmetným návrhom územného plánu zóny dotknuté sú oprávnené podať písomné pripomienky v termíne: od 18. 12. 2023 do 31. 1. 2024 na adresu: Mestský úrad v Nitre Útvar hlavného architekta Štefánikova tr. 60 950 06 Nitra

Na stanoviská a pripomienky doručené po stanovenej lehote určenej na vyjadrenie pripomienok, orgán územného plánovania nebude prihliadať.

Marek Hattas
primátor mesta Nitra

Z rokovania mestského parlamentu

Zámer vzniku Integrovanej dopravy Nitrianskeho kraja, s. r. o. sa musí dopracovať

Mestskí poslanci prerokovali na novembrovom zasadnutí mestského zastupiteľstva zámer, podľa ktorého by od budúceho roka mala proces vzniku integrovaného dopravného systému zastrešovať nová obchodná spoločnosť s ručením obmedzeným Integrovaná doprava Nitrianskeho kraja. Majetkovú účasť na nej by mali mať Nitriansky samosprávny kraj (65 %) a Mesto Nitra (35 %). Odhadované náklady obchodnej spoločnosti pre rok 2024 sú 300 tisíc eur. Táto suma by mala byť financovaná v pomere vkladov spoločníkov, teda 195 tisíc eur z rozpočtu NSK a 105 tisíc eur z rozpoč-

tu Mesta Nitra. Poslanci materiál vrátili na dopracovanie. Otázne sú podľa nich najmä body v zmluve, ktoré určujú pomerné zastúpenie oboch strán v orgánoch spoločnosti.

Zateplenie fasády ZUŠ J. Rosinského

Mestské zastupiteľstvo schválilo návrh na predloženie žiadosti o dotáciu projektu: Zateplenie fasády ZUŠ Jozefa Rosinského. Ide o vyhlásenú výzvu Environmentálneho fondu na oblasť „L“ – Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov. Výška celkových výdavkov na projekt je v sume 543 496,28 eur. Mesto bude projekt spolufinancovať vo výške 5 % z celkových oprávnených výdavkov vo výške 27 174,81 eur.

Projekty pomôže predfinancovať preklenovací úver

Koniec roka znamená pre niekoľko projektov s podporou EÚ fondov, ktoré sme v Nitre realizovali, aj koniec obdobia ich financovania. Zostávajúca suma faktúr musí byť preto uhradená do 31. decembra, hoci nenávratný finančný príspevok bude následne pripísaný na účty jednotlivých projektov až v roku 2024. Na preklopenie tohto obdobia poslúži krátkodobý úver vo výške 14 miliónov eur. Poslanci ho schválili pre 11 projektov: Revitalizácia vnútrobloku na Štúrovej ul. 17-21, Nitra, Cyklotrasa Mlynárce – Dieľy – Klokočina, Obratisko cestnej verejnej dopravy, Dvorčianska ulica – Nitra, Komunitné centrum Dražovce, Revitalizácia vnútroblokov Za Ferenitkou 19-29 a Wilsonovo nábrežie 32-34, Nitra, Revitalizácia lokálneho parku na Vašinovej ulici v Nitre, Revitalizácia územia hradného kopca v Nitre, Budovanie prvkov zelenej infraštruktúry – Mestský park v Nitre, časť Nový park, Obnova Starého parku v Nitre – stavba Dynamik, Revitalizácia areálu ZŠ Škultétyho, Nitra, Regenerácia vnútrobloku Popradská – Kmeťova, Nitra. Ukončenie úveru sa predpokladá do 30. júna budúceho roka. Tento záväzok sa nezapočítava do celkovej sumy dlhu mesta.

Jana Krajčovičová
foto: archív mesta

Výbory mestských častí informujú

VMČ Diely, Kynek, Mlynárce, Párovské Háje

OBNOVA VNÚTROBLOKU NA DIELOCH
Na Dieloch ul. Popradská – Kmeťova pribudlo pre fanúšikov športu workoutové ihrisko; malých obyvateľov potešili nové herné prvky ako napríklad kolobežkárska dráha, lanová prekážková dráha či veľké brandlo s tematikou koníka. V okolí pribudli nové lavičky a tieniace plachty. Súčasťou revitalizácie je nová zeleň a úprava plochy pred pomníkom.

AKCIE NA KYNEKU

V mestskej časti Kynek sme tento rok zrealizovali niekoľko zaujímavých akcií. Fašiangy patrili hlavne deťom a karnevalovej zábave, počas ktorej sa zabávali malí aj veľkí. V máji sme si uctili naše mamičky a babičky: deti zo ZUŠ Rosinského im svojimi hudobnými

vystúpeniami symbolicky poďakovali za všetko, čo pre ne neúnavne robia. V septembri sme mali možnosť v rámci akcie Zdravý Kynek športovo vyžiť, cvičiť a súťažiť okrem iného aj s Karin, ktorá ponúka kurzy jogy v KD Kynek. Svojou návštevou nás poctili olympionici Zuzana Rehák Štefčeková a Michal Morvay, ktorí deťom odovzdali medaily a diplomy. Október patril našim seniorom. Bohatým hudobno-dramatickým pásmom ich previedli deti z Liečebno-výchovného sanatória na Kyneku. Začiatkom decembra naše deti navštívili Mikuláš na saniach. Dostali od neho malú pozornosť a sľúbili mu, že budú viac poslúchať a tráviť menej času na mobiloch a sociálnych sieťach. Novinkou pre ľudí navštevujúcich kynecký kostolík sú farské raňajky. Spravidla raz za mesiac sa po nedeľnej svätej omši môžu pred kostolom navzájom porozprávať pri dobrom koláčiku a kávičke. Na žiadosť obyvateľov

sa podarilo nainštalovať dve lavičky pred KD Kynek a jednu na zastávku Správa ciest. Na júnovom MZ bol schválený príspevok na projektovú dokumentáciu ulice Na dolinu, na ktorej plánujeme vybudovať osvetlenie, cestu a chodník. Mesto Nitra nepriehlada ani problém preexponovanej križovatky pri Klimaku – rieši ju na úrovni VÚC, nakoľko patrí do vlastníctva daných subjektov. Veríme, že sa tento v súčasnosti najpálčivejší dopravný problém mestskej časti vyrieši.

STRETNUTIA SENIOROV

Stretnutia seniorov zastrešené JDS a SČK sa v Mlynárčiach a na Dieloch tešia značnej popularite a na ich pozvania pri príležitosti Dňa matiek alebo Dňa úcty k starším sa radi pripájajú aj poslanci a vedenie Mesta Nitra.

Ladislav Turba
Katarína Welnitzová

VMČ Chrenová a Janíkovce

Ako výbor mestskej časti sa Vám prihovára-
me ku koncu roka 2023. Za kalendárny rok
2023 sa vykonalo málo investičných akcií
v našej mestskej časti, vzhľadom na paspor-
tizáciu, ktorou sme najväčší v Nitre. Očaká-
vali sme aj primerané opravy ciest a chod-
níkov, čo sa neurobilo. Ako výbor apelujeme
na mesto Nitra, aby sa vykonali schválené
investičné akcie, ktoré postupne pribú-
dajú a občania sú netrpeliví. Vykonalo sa
vodorovné dopravné značenie na Chrenovej
I a IV. Očakávame ďalšie značenie v roku
2024 na Chrenovej II a III. Postupne pribúda
na uliciach dopravné značenie, ľudsky
povedané, „parkovanie na chodníkoch“, kde
to zákon dovoľuje. V súčasnosti prebiehajú
rokovania ohľadne rezidenčného parkovania
v našej mestskej časti, ktorá by mala byť
v platnosti v priebehu leta 2024. V prvom
polroku sa nám podarilo schváliť autobuso-
vý spoj do Kauflandu v určitých časových
intervaloch, vzhľadom na potreby obyvate-
ľov. Zrekonštruoval sa objekt Lipa, predné
priečelie budovy, ako aj prístupový chodník
pri Poliklinike Chrenová. To je len zopár
investičných akcií, ktoré boli nevyhnutné
pre potreby obyvateľov. Ostáva len dúfať,
že vedenie Mesta Nitra bude promptnejšie
a pružnejšie reflektovať požiadavky našej
mestskej časti. Ako výbor mestskej časti sme
sa rozhodli, že v roku 2023 potešíme tých

najmenších, približne 670 detí z materských
škôl v pôsobnosti mesta Nitra. Nie je nič
krajšie ako potešiť a vyčarovať úsmev deťom.

Chceli by sme Vám zaželať príjemné prežitie
vianočných sviatkov s šťastným novým rokom 2024.

Peter Košťál, predseda VMČ č.7
Chrenová, Janíkovce

VMČ Zobor

REALITA DOBY

Na jednej strane komunikácie plné výtlkov,
vyjazdených koľají, sieťových prepadiŇ,
ktoré nám znižujú dopravný komfort. Na
druhej strane dobrý povrch komunikácie
nám dáva zabudnúť na povolené rýchlostné
limity, neuvedomujúc si, že iných účastní-
kov cestnej premávky to ale môže ohroziť.

Nemôžeme sa potom čudovať, že na oprave-
ných komunikáciách občania žiadajú osadiť
spomaľovacie zariadenia, keďže doprav-
né značenie je málo rešpektované, tak sa
domáhajú náhradných riešení za výtlky, čo
sú spomaľovacie cestné zariadenia. Tie
ale vedľa vodičom dobre otravovať život.
Prirodzeným vývojom prešlo už zdomácnieť
parkovanie na chodníkoch. To, že cyklis-
ti nemajú bezpečné koridory spájajúce
všetky mestské časti s centrom mesta,

a preto aj parkovacie boxy pre bicykle
zivajú prázdnotou je len fakt, že tento typ
dopravy v našom meste je ešte v plienkach.

Všetkých nás prekvapila účinnosť novely
cestného zákona o parkovaní na verejných
komunikáciách a zrazu narastajú nedo-
rozumienia a napätia. Samozrejme, môže-
me vyčítať všeličo urbanistom, ktorí mali
vplyv na riešenie dopravnej infraštruktúry
v horskej obci Zobor skôr ako sa z toho stala
aglomerácia s 8 tisíc obyvateľmi. Teda aké
sa ponúkajú riešenia okrem úsmevných,
že neopravujeme cestné telesá, nebude
problém s neprimeranou rýchlosťou. Bude
treba pochopiť, že spádové cesty, kde
premáva mestská hromadná doprava, budú
viacej pod drobnohľadom a že bezpečnosť
chodcov na priechodoch pre chodcov
bude prioritou. No a na nás je, aby sme si
v maximálnej miere upratili autá na svoje
pozemky alebo tam, kde to profil komuniká-
cie dovoľí, čo však musí zabezpečiť mesto
Nitra dopravným značením po odsúhla-
sení Krajským dopravným inšpektorátom.
Dovtedy prosím všetkých zainteresova-
ných o trochu porozumenia a tolerancie.

Želám vám pokojné sviatky
a šťastný nový rok.

Miloslav Hatala, predseda VMČ č.6

Komisia pre mládež, školstvo a vzdelávanie

Komisia pre mládež, školstvo a vzdelávanie
pracuje v tomto volebnom období v zlože-
ní: predsedníčka Marta Rácová a členovia
spomedzi poslancov MsZ Petra Ajdariová,
Miloslav Hatala, Martina Mojtoová, Miloslav
Špoták, Ladislav Turba, Katarína Welnitzo-
vá a odborníci Viera Gajdošová, Dana
Halajová, Marián Hlavatý, Mária Pauličko-
vá, Renáta Plevková, Vladimír Podoba.

Obsahom rokovania sú hlavne podmienky
výchovy a vzdelávania na MŠ a ZŠ v zriaďo-
vateľskej pôsobnosti mesta, ZUŠ Rosinského
a CVC, ale i otázky prevádzky škôl a stavu
školských budov, výsledky prebiehajúcich
projektov a aktuálnych problémov škôl.
Komisia priebežne prerokovávala návr-
hy doplnkov VZN, počtu žiakov a tried na
jednotlivých školách, posudzovala návrhy na
rozšírenie kapacít ZŠ a MŠ a sledovala zá-
pisy detí do škôl podľa požiadaviek rodičov.
Iniciovala obnovu činnosti Centra zdravia
v Párovských Hájoch a rokovania o možnosti
zriadenia MŠ v tejto mestskej časti a tiež na
Kyneku. Doriešil sa aj problém MŠ v Dol-
ných Kršknoch. Deti sa budú učiť ďalej
v upravených priestoroch MŠ Staromlynská,
ale súbežne sa spúšťa projekt rekonštruk-
cie budovy bývalého archívu aj na MŠ
z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti.

Prioritou v práci komisie bola oblasť
financovania škôl vrátane návrhu inves-
tičných akcií, ktoré budú financované
z projektov Plánu obnovy a odolnosti
a z Programu Slovensko. Ďalšie návrhy
sa týkajú havarijných stavov školských
budov, nutných opráv, ale aj rekonštrukcií
školských jedální, telocviční, školských
areálov a prípravy zoznamu investičných
akcií na rokovania mestského zastupiteľstva
i do rozpočtu mesta. Rok 2023 sa niesol
predovšetkým prípravou projektových
dokumentácií na rekonštrukcie a rozší-
renie MŠ, kuchýň a areálov ZŠ. V tomto
roku sa nám podarilo zrealizovať opravy
školských zariadení vo výške 424 000 eur.

V tejto práci je nenahraditeľná výbor-
ná a spoľahlivá spolupráca komisie
s odborom školstva mestského úra-
du, ale tiež vysoká pracovná disciplína
členov komisie a zastúpenie odbor-
níkov, za čo im patrí veľká vďaka.

Pozorne sledujeme a priebežne hodnotíme
i projekty prebiehajúce na školách, najmä
Teach for Slovakia na ZŠ Novozámocká
a ZŠ v Dražovciach a preventívny island-
ský projekt Planet Youth. Práve projekt PY
spustil širokú diskusiu o jeho vhodnosti

a potrebe na našich ZŠ vzhľadom na to, že
v dotazníku pre žiakov bola zaradená rodo-
vá otázka v rozpore so školskou legislatívou.

Dôležitou úlohou je presadiť požiadav-
ky školstva do rozpočtu mesta na rok
2024, kde je plánované napríklad: do-
financovanie ZŠ, ktorým nepostačuje
normatív, zateplenie budov MŠ, nutné
opravy a havárie školských budov a rea-
lizácia rekonštrukcií školských jedální.

Naliehavo tiež vnímame potrebu venovať
sa viac problémom výchovy detí a žia-
kov a potrebe väčšieho počtu odborných
zamestnancov na školách – školských
psychológov, špeciálnych pedagógov,
sociálnych pedagógov a asistentov.

Do nového roka ďakujeme všetkým pe-
dagogickým aj nepedagogickým zamest-
nancom za vynaložené úsilie a prajeme im
hlavne veľa zdravia, trpezlivosti a pracov-
ných úspechov, aby boli deti, žiaci a ro-
dičia spokojní so vzdelávaním, výchovou
a celkovými podmienkami na školách.

Marta Rácová, predsedníčka Komisie
pre mládež, školstvo a vzdelávanie

foto: Ján Csillag, Peter Bednár

Atmosféra Adventnej Nitry

Oblíbené vianočné mesto otvorilo svoje brány 1. decembra. Denne je otvorené od 10. do 22. hodiny. Okrem ponuky remeselných výrobkov a tradičných vianočných dobrôt a nápojov je pre návštevníkov každý deň pripravený bohatý program.

Všetko o Adventnej Nitra 2023 nájdete na www.nitra.sk/adventna-nitra-2023

Vianoce u osobností Nitry

Na nadchádzajúce vianočné sviatky sa pripravujú aj známi ľudia. Oslovili sme štyri osobnosti Nitry z rôznych oblastí a položili im tri rovnaké otázky. Dvere do svojich vianočných domovov nám pootvorili hokejista Miroslav Pupák, riaditeľ Divadla Andreja Bagara Jaroslav Dóczy, etnologička Margita Jágerová a hovorca biskupstva Tibor Ujlacký.

Aké zvyky dodržiavate na Vianoce u vás doma?

Ako si spomínate na Vianoce vášho detstva, aké to boli sviatky?

Aký nezabudnuteľný darček ste dostali?

Margita Jágerová

1. Ja aj môj manžel sme sa do Nitry presťahovali, preto sú naše Vianoce zmesou novohradských a dolnoliptovských zvykov. Snažili sme sa do nich preniesť rokmi overené veci, ktoré poznáme z detstva. Náš stôl je mix jedál z Dolného Liptova a takého všeobecného jedálničky na celom Slovensku. Nesmú chýbať oplátky s medom, cesnakom, jabĺčko, orech, takisto makové opekanice. Ja s dcérou (chlapci to nemajú radi) si pripravujeme kyslú polievku, ktorá je vývarom z údeného kapra, so smotanou a hríbkami. Prelieva sa ňou ryža, čo je úplné špecifikum. Zvyk, ktorý som si nezachovala z detstva, je dodržiavanie pôstu. Cez deň síce nejeme mäso, ale večera je už mäsitá, čo sa nikdy v našej rodine nerobilo.

Máme tiež taký zvyk, že všetko svetlo, ktoré máme počas stolovania, je len zo sviec a lúčov, nepoužívame elektrickú energiu, čím sa snažíme navodiť príjemnú intímnu atmosféru. Veľmi významným je pre nás obyčaj nevstávať od stola. Po stolovaní všetci vstaneme a spoločne umyjeme riad. K stromčeku sa ide z doslova už čistej kuchyne. Tak to mám zaužívané z detstva. V našej rodine sa nespieva, hoci ja sa dlhodo- bo venujem interpretácii slovenských ľudových piesní. No k vianočnému stromčeku vždy prichádzame so spevom piesne Dobrý pastier sa narodil, čo taktiež poznám z môjho detstva. Večer si neviem predstaviť bez spoločného posedenia. Pozrieme si českú rozprávku Popoluška, ktorú milujeme a ktorú sme videli už x-krát.

2. Moje Vianoce v detstve boli nádherné, veľmi rada na ne spomínam. Samozrejme, tých darčiekov nebolo toľko. Boli veľmi očakávané, veľmi dlho sme si mysleli, že darčekom naozaj nosí Ježiško. S touto predstavou sme žili určitú časť detstva a mali sme to veľmi radi. Čakali sme aj na stomček, ktorý bol živý, až neskôr prišli umelohmotné. Milovali sme spoločné pečenie. Naše Vianoce boli plné snehu a krásnej zimy, čo už je dnes výnimočné. Boli síce kratšie, aj čo sa týka sviatkovania a prázdnin, ale o to intenzívnejšie. Boli plné sánkovačiek, pobytu vonku, hokeja...

3. Nemám žiaden taký, ktorý by bol smiešny, zábavný. Darčekom boli jednoduchšie, bolo ich menej, no vždy boli medzi nimi knihy. Dostávali sme plno oblečenia, čakali sme aj na taký exkluzívnejší zahraničný tovar, pretože za socializmu ho bolo možné kúpiť cez Tuzex. Nebolo to bežné, bony bolo ťažké získať – rodičia ich museli získať za peniaze od susedov a ľudí, ktorí nimi disponovali. Takže to mám spojené s Vianocami, že tam bol vždy nejaký buď lepší svetík, alebo niečo, čo nebolo bežné.

Jaroslav Dóczy

Z nakrúcanie vianočného seriálu Slasti Strasti.

1. Vianočné sviatky sú v prvom rade pre mňa možnosťou tráviť spoločné chvíle s tými, ktorých mám rád. Zvyky aplikujeme hlavne počas večere, či už je to hádzanie orechov do kúta, rozrezanie jabĺčka naprieč, aby vznikla „pekná kvetinka“, a tak. Menu sa trochu odlišuje od tých, ktoré nám pripravovala ešte moja stará mama. Bola to hlavne polievka so sušenými slivkami, ktorú v súčasnosti nahradila kapustová polievka, kapra nahradil losos alebo filé z tresky. Zostali oplátky, ktoré jeme s medom a cesnakom a, samozrejme, k rybkám aj šalát. Ten klasický zemiakový-cibuľový tiež nahradil majonézový.

2. Už len keď si spomeniem na ktorékoľvek Vianoce v detstve, tak sa spájali hlavne so snehom. Ako deti sme boli vonku, stavali sme snehuliakov, hrali hokej, sánkovali sa a ľahšie sa čakalo aj na prestretý štedrovečerný stôl. Vždy to bolo malebné a veľmi sme sa tešili, že aj otec je večer doma a nemusí byť na predstavení. Bývali sme v byte, ktorý bol veľmi malý a tak som mal problém dostať do izby, kde bol stromček.

3. Ako si mnohí pamätajú, darčekom sa nekupovali s takým predstihom ako dnes. Pár dní pred Štedrým dňom bol otec nakupovať s mamou darčekom autom. Nakoľko bolo už veľa hodín a on mal večer predstavenie, tak stihol zaviesť domov akurát mamu a on išiel autom aj s nákupom, ktorý bol na zadnej sedačke, do divadla. Bolo

to ešte v starej budove divadla vedľa tržnice. Auto stálo pred vchodom do divadla, bezpečnostné kamery vtedy ešte neexistovali. Po predstavení prišiel otec k autu a zistil, že je vykradnuté. Namiesto balíčkov našiel len prázdne zadné sedadlá... Aby nezostalo pod stromčekom prázdne miesto, na druhý deň nákup zopakoval, ale balíčky už dal rovno pod stromček...

Tibor Ujlacký

1. V našej rodine sa snažíme dodržiavať tradičné kresťanské vianočné zvyky, ktoré sme si priniesli z mojej aj z manželkinej strany. Čo je najdôležitejšie, snažíme sa ich vštepiť aj do mladej rodiny našej jedinej dcéry Moniky, aby si aj oni po nás niečo zachovali, a aby to odovzdali svojim dcéram a našim vnučkám. Vianočný stromček, vianočná výzdoba v dome, vianočná hudba v dome vo vianočnom období, modlitba pri sviečke ešte počas adventu, účasť na rorátnych svätých omšiach. Následne vianočný kapor vo vani a nakoniec na štedrý večer nesmie chýbať tradičné hádzanie orechov do štyroch kútov, krájanie jabĺčka, delenie ovocia všetkým, čo sú pri štedrovečernom stole, bohaté obložené vianočné oplátky s medom, orechami a jabĺčkami s cesnakom, slovenská šošovicová polievka, rybacie maďarské halászlé, slovenský zemiakový šalát s cibuľou a zemiakový šalát s majonézou, vysmažené podkovičky z kapra, vysmažené rybíe prsty pre malé vnučky, vianočné pečivo a zákusky. Takže taký tradično modernistický slovensko-maďarský vianočný mix zvykov a tradícií, či jedál, pričom samozrejme je aj pripravené prázdne miesto pri stole pre náhodného hosťa, či spomienka na tých, ktorí nás predišli do večnosti. Vianočná rodinná mod-

litba či účasť na polnočnej v kostole popri tom všetkom ostatnom, ako je aj zvonenie pred rozbaľovaním darčiekov, nemôžu chýbať. Bez toho by to neboli Vianoce.

2. Bola to počas štedrého večera tiež vždy zmes tradičných vianočných zvykov z maminej a otcovej strany, taký maďarsko-slovenský mix. Tešil som sa vždy ako malý chlapec na takú tú vianočnú pohodu, očakávanie štedrého večera, rozbaľovanie darčiekov pod stromčekom, rozprávky v televízii, gulovanie a sánkovanie na sídlisku Chrenová, ale aj nenápadnú návštevu Nitrianskeho hradu a Katedrály sv. Emeráma, kam ma zvykol otec pravidelne vodiť k Betlehemu, kde bol taký malý černoško, ktorému keď som hodil mincu, tak zakýval hlavou. Tešil som sa vždy aj na vianočné návštevy starých rodičov z oboch strán a darčeky od Ježiška pod ich stromčekmi. To bola taká čarovná a krásna atmosféra, ktorá sa mi dodnes v dobrom vynára a vracia v spomienkach. K tomu plno snehu, cesta na saniach po meste a sledovanie rozžiarených vianočných stromčiekov v oknách bytov a domov.

3. Bolo ich za tie roky viac, ale tie najúžasnejšie a najkrajšie boli vždy vláčky. Od rodičov, teda od Ježiška, som raz pod stromček, dostal prvé železničné modelové koľajisko aj s vlakovou súpravou, krajinkou so stanicou, domčekmi, vodným mlynom a indiánmi za stromami číhajúcimi na prichádzajúci vlak. Od starých rodičov z otcovej strany to bol okrem vláčika či pozorovacej súpravy OPTIK raz aj luk so šípmi, z ktorých jedným som dedka prvým výstrelom hneď trafil rovno do čela a následne druhým aj do pohára so sektom. Vianočná topka však raz bola pohyblivá automatická železničná lokomotíva so zvukmi, krásnej červenej farby so zlatými doplnkami na baterky, ktorú som si našiel pod stromčekom u babky z maminej strany z Maďarska. Tá nemala chybu, ale od vtedy som už takú nikdy nikde nevidel. Žiaľ, nezachovala sa podobne, ako ani tie ostatné najkrajšie vianočné darčeky, ktoré som ako dieťa dostal. Ale mám ich aspoň v spomienkach, ako aj tých, od ktorých som ich dostal.

Miroslav Pupák

1. Na Vianoce mávame dve večere. Najprv ideme s rodinou k svokrovcom.

Po všetkých chodoch a po rozbaľovaní darčiekov pokračujeme na druhú večeru k mojim rodičom. Zvyky dodržiavame rovnaké tam aj tam. Štedrovečerná večera sa u nás začína oplátkou s medom a cesnakom. Nasleduje kapustnica a ako hlavné jedlo máme majonézový šalát s rybou a s rezňom. A potom sa už ide k vianočnému stromčeku. No a do tretice, ale to už bez večere, nás čaká rozbaľovanie darčiekov u nás doma pod stromčekom.

2. Ako dieťa som sa vždy na Vianoce veľmi tešil. Samozrejme, vtedy som si užíval najviac rozbaľovanie svojich darčiekov. Postupom času som si začal viac užívať tú čarovnú atmosféru a pohodu. Úplne iný zmysel majú Vianoce teraz, keď môžeme s manželkou sledovať nášho syna ako sa z Vianoc teší, tá detská radosť je nefalšovaná a nákazlivá, a to je naozaj na nezaplatenie. Nič materiálne ma nedokáže potešiť tak, ako vidieť syna a celú rodinku šťastných a rozradostených.

3. Z detstva si asi najviac pamätám, keď som dostal hokejové kartičky a album. Zakladal som si ich dlho do noci. Určite som podostával veľa super darčiekov, ale veď to už bolo naozaj veľmi dávno, tak si ich nepamätám. No tie hokejové kartičky sa mi vryli do pamäte a asi aj predznamenalí moju hokejovú kariéru.

Kto je človek bez domova?

Čo znamená mať domov? Domov nie je len príbytok, miesto, kde bývame, je to špecifický svet každého z nás, súkromie, medziludské vzťahy, stretnutia s blízkymi, istota, že viem, že sa mám kam vrátiť, kde ma čaká niekto, kto ma má rád, kde ma nik neokradne a kde som chránený. Mať domov je prirodzená potreba, a tí, ktorí ho nemajú, pociťujú nedostatok nielen materiálny, ale hlavne sociálny.

Človekom bez domova môže byť ktokoľvek. Muž, žena, dieťa, celé rodiny, mladý, starý, chorý, zdravý, zamestnaný, nezamestnaný, závislý, abstinent, týraná žena, mladý človek z detského domova či bývalý väzeň. Typický obraz väčšiny verejnosti predstavuje bezdomovca ako postaršieho pána, nie príjemne páchnuceho, veľkú časť dňa pod vplyvom alkoholu, oblečeného v niekoľkých vrstvách špinavého a neforemného oblečenia, ktorý trávi deň s nastrčenou rukou pri žobraní či zbieraní ohorkov z cigariet. Tento obraz je neprehliadnuteľný a nezriedka dráždi a pohoršuje. Takíto jednotlivci však predstavujú iba malú skupinku veľkého problému bezdomovectva na Slovensku. Drvivá väčšina je verejnosti neviditeľná. Sú čisti, pekne oblečení a často sú aj zamestnaní. Bývajú v nocľahárňach, útlkoch, ubytovniach, rôznych sociálnych zariadeniach, v neistých podnájmoch alebo v nevyhovujúcich bytových podmienkach.

Aké sú bežné denné problémy človeka bez domova? Prvou nevyhnutnosťou je mať financie na prežitie dňa, ako sú jedlo, prenocovanie, tabak, pre mnohých aj alkohol. Niektorí majú vybavené dávky v hmotnej núdzi alebo dôchodok, iní zbierajú plastové fľaše či železo, žobrujú, predávajú časopis *Nota Bene*, tí šikovnejší chodia na brigády alebo dokonca pravidelne pracujú na zmluvu. Pre toho, kto sa dostal na ulicu, je

neuveriteľne náročné udržať si prácu, pokiaľ nemá bezpečné bývanie, aby mohol do práce chodiť oddýchnutý, čistý a syty. Najťažší je čas do prvej výplaty, do ubytovania sa na ubytovni. Ale aj neskôr je tu neustála obava, že keď prídem o prácu, som späť na ulici. Často je to kolotoč – raz hore a potom opäť dole.

Problémom je tiež hygiena – kde sa osprchovať, oparať si veci, zabezpečiť si čisté oblečenie. Sú inštitúcie, ktoré poskytujú takýto druh služieb alebo často takúto pomoc nachádzajú aj u kamarátov či kolegov.

Zdravotné problémy sa nevyhýbajú ani ľuďom bez domova. Hoci naša ústava garantuje zdravotnú starostlivosť, pre nich je často nedostupná, buď pre túlavý spôsob života, keď nemajú obvodného lekára, či je vzdialený niekoľko sto kilometrov, alebo pre dlhy na zdravotnom poistení, kedy majú nárok iba na bezodkladnú zdravotnú starostlivosť. Ľudia bez domova trpia často psychiatrickými ochoreniami, chronickými ranami, srdcovými či dýchacími ochoreniami.

Ako môže verejnosť pomôcť? Dať zobrajúcemu človeku peniaze je možno najjednoduchšia vec – keď dostane to, čo si praje, ale podporuje sa tým väčšinou jeho závislosť. Užitočnejšie je dať jedlo alebo hlinený dukát (projekt *Hlinený dukát* funguje v meste Nitra od decembra 2022),

ktorý si môže na vybraných miestach zameniť za konkrétnu pomoc a zároveň získava kontakt na sociálneho pracovníka, ktorý ho môže nasmerovať k zlepšeniu situácie. Je dobré spoznávať ľudí, prihovoriť sa im, budovať vzťahy (je to obohacujúce pre obe strany!). Užitočnou formou pomoci je nasmerovanie človeka na ulici na organizácie venujúce sa tejto problematike a zároveň organizácie upozorniť na takéhoto človeka. Verejnosť tiež môže podporiť organizácie pracujúce s ľuďmi bez domova finančne alebo prispieť dobrovoľníctvom pri bežnej činnosti či zabezpečovaní rôznych akcií.

Pri práci s ľuďmi bez domova platí, že je šanca na zlepšenie kvality života, na bezpečnejší život, na návrat. Inštitúcie pracujúce s touto klientelou môžu potvrdiť, že čím je človek dlhšie na ulici, tým dlhšie trvá cesta späť, ale vyžaduje si to veľké úsilie a odhodlanie – najmä zo strany klienta, sprevádzané nezriedka opakovanými zlyhaniami. Je dôležité, aby tu boli organizácie ponúkajúce cieľenú pomoc, sociálni pracovníci aktívne vyhľadávajúci človeka v núdzi a všimavá verejnosť.

Klára Labošová,
vedúca Domu charity sv. Rafaela

V októbri nás navždy opustili títo Nitrania

Anna Ambrozová
vo veku 96 rokov

Veronika Andorová
vo veku 74 rokov

Gejza Bača
vo veku 53 rokov

Emília Baraníková
vo veku 90 rokov

Alžbeta Benciová
vo veku 79 rokov

Miroslav Bódör
vo veku 74 rokov

Božena Čapkovičová
vo veku 77 rokov

Antonia Čapová
vo veku 93 rokov

Ondrej Čordáš
vo veku 64 rokov

Ján Demo
vo veku 74 rokov

Daniela Dobroťinová
vo veku 74 rokov

Andrea Farmošová
vo veku 54 rokov

Ladislav Franko
vo veku 50 rokov

Peter Galan
vo veku 74 rokov

Amália Heráková
vo veku 81 rokov

Gizela Hrobárová
vo veku 90 rokov

Michal Hulla
vo veku 73 rokov

Marta Jakubičková
vo veku 90 rokov

Norbert Jalecz
vo veku 59 rokov

Anna Jašíková
vo veku 63 rokov

Miroslava Kalužáková
vo veku 91 rokov

Mária Kasanická
vo veku 61 rokov

Miroslava Kinčíková
vo veku 40 rokov

Teodor Kmeta
vo veku 90 rokov

Emília Kompasová
vo veku 77 rokov

Jaroslav Kraic
vo veku 90 rokov

Mária Krajčírová
vo veku 86 rokov

Svätopluk Krčmárik
vo veku 78 rokov

Oľga Krčmáriková
vo veku 69 rokov

Mária Kukučková
vo veku 84 rokov

Zuzana Lahučká
vo veku 70 rokov

Helena Lipovská
vo veku 71 rokov

Daniel Loutocký
vo veku 71 rokov

Ján Lukáčik
vo veku 78 rokov

Tibor Magyari
vo veku 86 rokov

Ivan Mankovecký
vo veku 67 rokov

Margita Márová
vo veku 86 rokov

Jana Matická
vo veku 60 rokov

Nikoleta Melišová
vo veku 32 rokov

Soňa Mészárošová
vo veku 61 rokov

Anton Mikuš
vo veku 56 rokov

Anton Mitošinka
vo veku 73 rokov

Ján Mrázik
vo veku 75 rokov

Emil Myjavec
vo veku 69 rokov

Margita Nikodýmova
vo veku 79 rokov

Katarína Nitrianská
vo veku 86 rokov

Júlia Poláková
vo veku 85 rokov

Veronika Polinová
vo veku 88 rokov

Helena Porubská
vo veku 82 rokov

Ladislav Porubský
vo veku 74 rokov

Miroslav Seifert
vo veku 60 rokov

Juliana Slamková
vo veku 86 rokov

Beáta Srňanská
vo veku 63 rokov

Mária Starovičová
vo veku 87 rokov

Miloš Studený
vo veku 62 rokov

Jozef Szabó
vo veku 82 rokov

Ladislav Šimanský
vo veku 82 rokov

Eva Šindlerová
vo veku 83 rokov

Emil Ťažár
vo veku 70 rokov

Alžbeta Trusinová
vo veku 86 rokov

Štefan Turan
vo veku 90 rokov

Ondrej Turza
vo veku 77 rokov

Jozef Urbán
vo veku 69 rokov

Ivan Urban
vo veku 79 rokov

Pavel Varga
vo veku 91 rokov

Terézia Verešová
vo veku 80 rokov

Helena Vidová
vo veku 71 rokov

Jana Vrbenská
vo veku 55 rokov

Karol Žitný
vo veku 88 rokov

	HRÁDZA NA TOKU	VRESO- VEC (KRIK)	POMOCO ČISEL	POMÔCKY: LEL, OE, SKAT, TOKÁ	SLEČNA (SKR.)	POLOVICA	NECHAJ SA PRESVEDČIŤ	MENO SIDÓNIE	SLOVENSKÁ HUDOBNÁ SKUPINA		ČERPACIA STANICA (SKR.)	SLOVENSKÝ PLYNÁ- RENSKÝ PRIEMYSEL (SKR.)	2	LOPOTÍ
BOJ MEČMI (KNIŽNE)				OTOČENIE KLUČA V ZÁMKE ULICA (ANGL.)						ČESKO- SLOVENSKÁ PLAVBA DUNAJSKÁ				
1										HÁDKA				
										SPOJKA				
ČASŤ RASTLINY					ZBERBA, HÁVEĎ						VEDĽA			
											DRUH KARTOVEJ HRY			
PLOŠNÁ MIERA					JEDEN Z MUŠKE- TIEROV							DVOJ- HLÁSKA		
												MENO IZIDORA		
ZBOHOM (ZASTAR.)										KÓREJSKÁ AUTO- MOBILKA				ÚHOR
	SPOJ ŠTÍM	NEÓN (ZN.)								VARI				
		LEPTANÝ OBRAZ												
ZLETENIE										DÁMSKY KLOBÚČIK				
MOL RAKÚSKA			SLOVAN- SKÝ BOH	NÁDOBA NA DOJENIE							ETÁNOVÝ RADIKÁL	ULICA (SKR.)		
											KOLÓNA			
ŠPLHANIE										EURÓP- SKÝ KLUB (SKR.)			NÁČRTY	VODCA
										IBA NIEKDE				
CESTA (LEK.)					POVÝŠE- NOSŤ	OČISTIŤ VODOU, OBMYŤ	NA TOMTO MIESTE	MAŠŤ PROTI REUME	NIEKTO, VOĽAKTO					
	FARBA NA VAJÍČKA	DRINA (MN.Č.)								MALÁ DYŇA				
		KUS PAŽITE (KNIŽ.)												
PRED- LOŽKA			DETSKÁ ŽIAZA							MENO PRESLEYHO				
			TITÁN (ZN.)							RÁDIUM (ZN.)				
3							UMENIE (ANGL.)				OTEC (DOM.)			
OSLO- VOVAŤ V TRETEJ OSOBE							GRÉCKE PÍSMENO				JAPONSKÉ PLATIDLO			

Ako na Nový rok, tak po celý rok!

Vedeli ste, že toto staré slovenské **prvá časť tajničky** brali naši predkovia veľmi vážne? Prvý deň v novom roku muselo byť všetko v najlepšom **druhá časť tajničky**. Hádky, nedorozumenia aj detské **tretia časť tajničky** boli v tento deň nepredstaviteľné. Dokonca aj akékoľvek upratovanie bolo prvý deň v roku tabu.

Mesto
Nitra

Meno, priezvisko:

Telefónne číslo:

Zapojte sa do súťaže o publikáciu o Nitre.

Riešenie krížovky spolu s kupónom a vašim telefónnym číslom pošlite do 31. 1. 2024 na adresu:

Mestský úrad, Odbor komunikácie a propagácie,
Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra
alebo e-mailom na redakcia@msunitra.sk

Výhercov budeme kontaktovať telefonicky.

Krátke správy

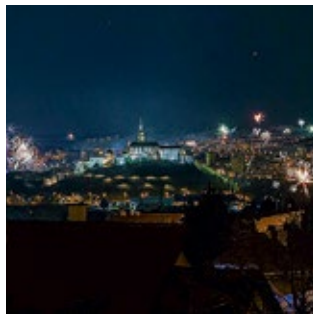

Výsadbové aktivity

Dobrovoľníctvo môže mať aj podobu zelených aktivít. Inak to nie je ani pri spolupráci medzi Mestom Nitra a výrobcom plastov LB Slovakia Plastics s. r. o., ktorú pred štyrmi rokmi začala Jarmila Kráľová z Komisie pre životné prostredie, verejný poriadok a komunálne činnosti. Ako prvé pribudli sakury a javory na Rýnskej ulici, o rok stromy na Čermáni (Dúhové bývanie), minulý rok v areáli ZŠ Na Hôrke. Po nich prišli v novembri na rad priestory Materskej školy Golianova. Vysadených tu bolo vyše 100 vavrínovcov, 1 platan a 2 lipy. Spoločnosť Liquibox získala tento rok za svoje mnohé dobrovoľnícke aktivity aj ocenenie Srdce na dlani.

Úprava autobusových zastávok na Cabajskej

Investícia je aktuálne odsunutá na neurčito. Práce sa nezačali, zhotoviteľ neprebral stavenisko a s mestom sa dohodli na ukončení Zmluvy o dielo. Dôvodom pre ukončenie bolo vysoké riziko poškodenia existujúcich inžinierskych sietí pri riadenom pretlaku popod Cabajskú cestu. Mesto musí spolu s projektantom nájsť nové technické riešenie, ktoré bude pre danú investíciu najvhodnejšie. V rámci tejto investície by malo Mesto Nitra zaplatiť chodník a osvetlenie a župa ako správca komunikácie zafinancuje zvislé a vodorovné dopravné značenie.

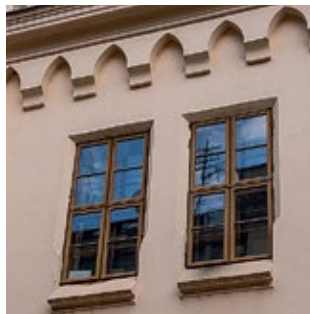

Pyrotechnika v Nitre je úplne zakázaná

Napriek blížiacemu sa prelomu rokov, kedy Slováci vo veľkom odpaľujú petardy a pirátov, pripomíname, že v Nitre sa zábavná pyrotechnika nemôže vôbec používať. Jej zákaz schválili mestskí poslanci, ktorí tak reagovali na obrovský a ničivý požiar, ktorý vypukol v bytovke v Polygone počas poslednej silvestrovskej noci. Dôsledkom boli trojmiliónová škoda a desiatky ľudí bez strechy na hlavu. Nič z toho sa nemuselo stať, ak by bývalý pracovník finančnej správy na streche bytovky neodpaľoval zábavnú pyrotechniku. Poslanci v reakcii na to zakázali používanie akejkoľvek pyrotechniky celoročne, s výnimkou ohňostrojev odpaľovaných profesionálmi. Dotedy platila výnimka a zábavná pyrotechnika v Nitre bola povolená v posledné dve hodiny starého roka a v prvé dve hodiny nového roka. Mesto už v roku 2019 spustilo kampaň, aby obyvatelia namiesto pyrotechniky použili na uvítanie nového roka prskavky.

Rezervujte si športovisko online

Mesto má zriadený online rezerváčny systém pre svoje športoviská. Nájdete ho na stránke rs.nitra.sk. Objednať si tu môžete športoviská v Mestskej hale na Klokočíne aj v Tenisovom areáli na Chrenovej. Kurtári na Chrenovej však momentálne prijímajú rezervácie iba telefonicky. Dôvodom je počítačová technika, na ktorú už niekoľko týždňov čakajú. Dodaj im ju má Služby, ktorý je správcou mestských športovísk.

Radnica vymenila ďalšie okná na tržnici

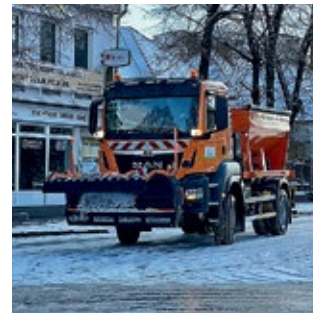
V priebehu tohto roka mesto uskutočnilo výmenu siedmich kusov historických okien na mestskej tržnici v hodnote 4 tisíc eur. Na remeselnú-umeleckú obnovu okien získalo dotáciu z Nitrianskeho samosprávneho kraja v rámci programu Zachráňme kultúrne pamiatky NSK. Krajský pamiatkový úrad určil, že štyri okná budú umelecko-remeselné obnovené, čo je proces pracovne a finančne náročnejší. Zvyšné tri okná boli v stave, ktorý neumožňoval ich repasovanie a tým pádom boli vymenené za repliky historických okien. Budova mestskej tržnice patrí medzi národné kultúrne pamiatky.

30 rokov spolupráce medzi Nitrou a Naperville

V novembri uplynulo tridsať rokov odvtedy, čo bola medzi americkým mestom Naperville a Nitrou podpísaná zmluva o partnerstve. Pozitívne vzťahy vznikli medzi bývalými aj súčasnými primátormi, partnerstvo má tiež dlhodobú podporu veľvyslanectiev oboch krajín. V máji 2023 navštívil Nitru súčasný veľvyslanec USA na Slovensku J. E. Gautam Rana, a tento rok boli obnovené aj tabule označujúce Naperville skú ulicu, ktorá pomenúva časť Predmostia už od roku 1997.

Oblasti spolupráce medzi Nitrou a Naperville sa sústreďovali na školstvo, bezpečnosť, kultúru, cirkev či šport. Dodnes pretrvávajú spolupráca medzi Gymnázium, Párovská 1 a Neuqua Valley High School, rovnako medzi evanjelickými cirkevnými zbormi. Americká strana pomohla vybudovať

Evanjelický a.v. kostol svätého ducha, prednášali tu viacerí policajti z Naperville, niekoľko speváckych zborov z Naperville účinkovalo v Nitre, a slovenskí umelci zasa v Naperville.

Mesto má 800 ton posypového materiálu

Na údržbu miestnych ciest a chodníkov má mesto pripravených 400 ton soli a 400 ton drte. K dispozícii je tiež 12 kusov techniky, vrátane sypačov a traktorov. Pri kalami sa počet zasahujúcej techniky zvyšuje tým, že mesto povolá na údržbu zmluvných partnerov. Pre kontrolu stavu zjazdnosti vozoviek je vytvorený 7-členný tím pracovníkov. Veľmi mu dispečer, ktorý je k dispozícii 24 hodín, 7 dní v týždni, aj počas sviatkov. Prijíma všetky potrebné rozhodnutia pre okamžitý zásah a vykonáva kontrolu stavu miestnych ciest dispečerským vozidlom. Radnica počas zimného obdobia využíva aj čaty pracovníkov, ktorí ručne čistia zastávky MHD, schody, mosty, priechody pre chodcov a ďalšie cesty a chodníky. S odvozom snehu sa počíta v exponovaných lokalitách, ako sú pešia zóna, Svätoplukovo námestie a Župné námestie. Viac informácií o zimnej údržbe sa dozviete tu:

Kalendár podujatí

19. 12. | Svätoplukovo námestie

17.00 Rocková škola
Motyky, Šmirgel, Hromozvod
18.30 Kvíz Nitránsky rockenroll® / jag
dobře poznáš té naše muziky?
19.00 Káva s kapelou Alone
20.00 Dnes hrá Nitra
Vianočná show Radio v Nitre

20. 12. | Svätoplukovo námestie

16.30 Škriatkovské tvorivé dielničky
17.00 Tradičné koledy s Lehoľankou
17.30 Kúsok sveta u nás doma
s nitrianskou Mareenou

21. 12. | Svätoplukovo námestie

15.00 Tešíme sa na Vianoce s deťmi
nitrianskych škôl a škôlok
17.00 Vianočné večerníčkové kino
18.00 Vrana Mariana

22. 12. | Svätoplukovo námestie

17.00 ZUŠ Mojmirovce
Legato, Slide
19.00 Sonitus

23. 12. | Svätoplukovo námestie

Už počuť zvonky Vianoc
17.00 ZUŠ J. Rosinského v Nitre
H.H. a Jedna doba
18.30 Walk on

24. 12. Štedrý deň

ŠŤASTNÉ A VESELÉ VIANOCE VÁM
ŽELÁ VAŠE MESTO NITRA

26. 12. | Katedrála – Bazilika

sv. Emeráma, Nitriansky hrad
18.00 Vianočný koncert
Katedrálneho zboru Psalite Deo

31. 12. | Svätoplukovo námestie

23.00 Silvestrovská diskotéka

6. 1. 2024 | Katedrála – Bazilika

sv. Emeráma, Nitriansky hrad
16.00 Slávnostný Trojkráľový koncert

